

★A★S★D★

OBSAH 5. ČÍSLA 19. ROČNÍKU - 1987

Chudý Lazar před tvými dveřmi
Nastala hodina soudu
Hospodin potěšil svůj lid
Uvěřil jsem,
že Ježíš Kristus vstal z mrtvých
Bůh — O slovech
„Vzpomeňte na Lotovu ženu!“
„Zachránce“ ze syrského
područí
Jak je to s vitamínem B12?
Podobenství o ztraceném otci
Odvahe k radosti — Osamělost
Sedmnáct zbabělců
Kde se čas jen slůvkem stává
Poutový balónek — Soumrak
Malé a velké (2)

ZNAMENÍ DOBY

Odpovědnost za uchování životního prostředí

Vždycky jsem obdivoval lidi, kteří díky své zřetelnosti dokázali ze všeho vytěžit maximum. Závěděl jsem jim schopnost rozeznat v každé situaci věci přinášející zisk a umění zužitkovat je ve svůj prospěch. Těmi ostatními se už zbytečně nezabývali a nezdržovali. Takoví lidé se podívali na řeku razící si cestu hlubokým kaňonem a už tam vidí překážku. S ní pak miliardy megawattů elektrické energie, statisícové příjmy od turistů ubytovaných v hotelích postavených na břehu nebo inkasovaných od soukromníků, kteří skupují pozemky pro rekreační chaty. Pro takové je les, pole, louka, obloha, čas a život vůbec pouhým jevištěm pro realizaci odvážných projektů a plánů. Vědí, že nesmějí zaváhat. Svou příležitost musí chytit „za pačesy“ ihned, protože může přijít druhý, který by je mohl předběhnout. Musí umět využít ji pro sebe, pro svůj úspěch, popularitu nebo slávu.

Nemám však na mysli jen ty velkopodnikatele v kapitalistickém systému nebo lidi „v moci postavené“ mezi námi. Lidé s touto schopností jsou totiž ve všech vrstvách společnosti a na všech stupních sociálního žebříčku. Díky této své „přednosti“ silně ovlivňují život kolem sebe.

Já sám patřím spíše mezi tu méně praktickou skupinu lidí, kteří při pohledu na stejnou řeku ozářenou sluncem vidí jen kouzelnou hru světla a stínů. Těším se z klidu jejich zátočin a s potěšením naslouchám šumění stromů. „Zbytečná ztráta času, co z toho máš?“ — zeptá se můj praktický smýšlejší přítel. A můj „ztracený“ čas přepočítá na finanční hodnoty.

Od jisté doby se však můj obdiv k tomuto způsobu myšlení ztratil. To když jsem si plně uvědomil vedlejší produkty takového stylu uvažování a života. Přemýšlel jsem o tom, že ještě donedávna v civilizačním procesu platilo heslo: „Účel světlí prostředky.“ A když člověk sledoval perspektivní cíl, na cestu k němu ani tolik nehleděl. Prostě — „když se kácí les, lítají třísky.“ Dnes však již s politováním konstatujeme, že mnohé nenahraditelné hodnoty byly při zprůmyslovování života zcela zničeny. Ledacos se dalo udělat lépe, ba dokonce mnohé mělo být realizováno úplně jinak. A to ve všech oblastech lidského podnikání, celospolečenskými akcemi počínaje a soukromým osobním prožíváním života konče.

Dobře to vyjádřil Tomáš Husák v knize „Lidstvo před rozhodnutím“: „Dnes se lidé ženou za hmotným bohatstvím. Obětují mu vše. Svůj volný čas a často i své morální zásady. Přitom zvyšující se hmotné bohatství často škodí přímo jim, jednotlivcům, ... nebo škodí celé společnosti ... Poznání, že po zajištění základních materiálních potřeb všech občanů již nemůžeme sebevětším bohatstvím životní podmínky podstatně zlepšit, otevírá cestu od zaměření se na materiální hodnoty k úsilí

o lidskou sounáležitost a přátelství a dobré životní podmínky pro každého a pro všechny.“

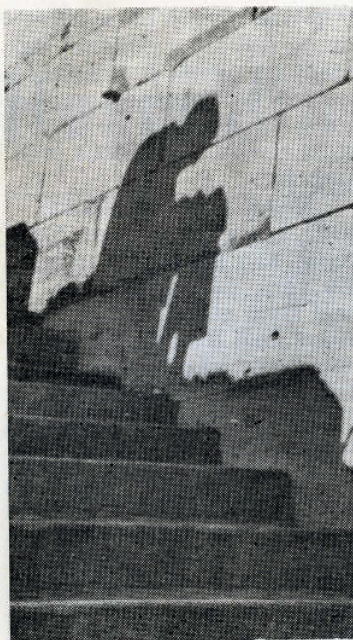
Bůh nám — lidem — dal k užívání krásnou zemi. Stvořil ji k životu a pro život. Nechtěl z nás udělat roboty ve své dílně, ale svěřil nám správcovství ve své zahradě. Žel, hřích člověka, ta osudná vzpoura proti zákonům Stvořitele, svými důsledky silně narušil původní Boží plán. Nebezpečně ohrozil onen jedinečný stvořitelský projekt na naší planetě — projekt život. „Skrze jednoho člověka přišel hřích na svět ...“ Velice mnoho pak stál Boha program záchrany života člověka. „Nebo tak Bůh miloval svět ...“ (Jan 3,16) A proto nás celá bible vede k hluboké úctě k Božímu daru života a nasazení všech sil k jeho zachování. Doslova „svatou povinností“ a jediným skutečným biblicky, rozumově i morálně zdůvodnitelným cílem úsilí křesťana je spolupracovat s Bohem na záchraně lidského života. A to jak pro věčnost, tak i pro časnost.

Všichni jsme na jedné naříznuté větvi časného života. Vzdělání, prostí, lidé majetní i bez konta ve spojitelně, věřící v Boha i ateisté. Máme-li získat čas k záchraně života, pak musíme něco podniknout. V takové věci neplatí omluva a není na místě žádná výmluva. Od myslících bytostí se očekává čin. Čin velký i malý — podle možnosti, sil, schopností a svěřené odpovědnosti. Každý, i ten sebemenší střípek přiložený k mozaice činů vykonaných pro ochranu a záchranu života a životního prostředí, pomůže zaplnit zejíci prázdné místo. Ředitelství průmyslového koncernu může správným rozhodnutím ovlivnit znečišťování ovzduší města a ty, jako jedinec — kuřák, změnou svého způsobu života ovzduší na svém pracovišti. Odbor výstavby MNV má ve své pravomoci rozhodnout, jak bude vypadat nové sídliště. A ty, obyčejný občan, můžeš zvelebit místo svého bydliště, když pomůžeš zlikvidovat „černou skládku“ za domy anebo vyčistit kousek turistické stezky, kterou o víkendu rád navštěvuješ ... S obdivem sleduji, kolik úsilí vynakládají příslušné orgány státní správy pro zachování nebo zlepšení životního prostředí. My, jednotliví občané, jim v tom však můžeme účinně pomáhat, nebo naopak jejich úsilí mařit.

Již třetím rokem jedeme s mladými našich sborů na brigádu. V době své dovolené přikládáme „ruku k dílu“ při likvidaci lesních polomů a výsadbě nových stromků. Tak přispíváme svým střípkem prostého činu do té velké mozaiky lidské snahy o záchranu životního prostředí.

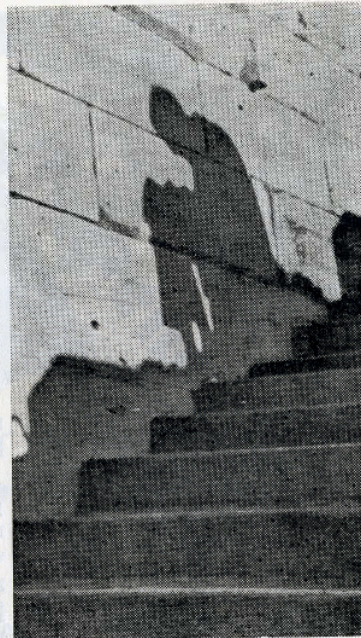
Čekáme novou zemi, připravujeme se na nový život v Božím království. Ale dnes jsme zde — na staré zemi — a také neseme spoluodpovědnost za její ochranu spolu se všemi ostatními lidmi „dobré vůle“. Uvědomuješ si i ty svou odpovědnost?

J. ŠLOSÁREK

CHUDÝ LAZAR

PŘED TVÝMI DVEŘMI

„Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strojíval a den co den skvěle hodoval. U vrat jeho domu lehával jeden chudák, jménem Lazar, plný vředů, a toužil se nasytit alespoň tím, co spadlo se stolu toho boháče.“ (Luk 16,19-21)

Bible nám představuje bohaté lidi jako osoby, kterým bylo mnoho darováno. Ale právě ti nejbohatší bývají často velmi ohroženi. Všechno, co život obohacuje a činí „úžasným“ — peníze, schopnosti, vitalita, láska jiných, krásný vzhled a mnohé jiné dary — může totiž vstoupit mezi Boha a člověka. Nemusí to být jen vnější bohatství, které dělá člověka bohatým. V určitém smyslu je vlastně každý z nás bohatý. Jestliže s pocitem uspokojení pokýváme hlavou jako normální lidé bez většího bohatství a řekneme: „My přece nejsme takoví,“ naprosto jsme nepochopili smysl podobenství.

Možná záleží naše bohatství v obdarování, v přitažlivém zevnějšku, v mimořádném šarmu, pevném charakteru nebo výrazné inteligenci. Bohatí také můžeme být láskou našich druhých — manžela, manželky nebo našich dětí.

Každý je určitým způsobem bohatý a také míváme před svými dveřmi nějakého chudého Lazara. Proto platí ta otázka také nám: Neopovrhujeme svým bratrem Lazarem a neposíláme ho také v myšlenkách k zadním dveřím?

Když bible hovoří o „chudých“, má na mysli obzvláštní chudobu, která nemusí nezbytně souviset s nedostatkem peněz. Myslí na celníky, zloděje, děvčata z ulice, na lidi, kteří jsou na pokraji, prostě „v koncích“, a proto jsou chudí.

Nejsou takoví i v našem nejbližším okolí? Neslyšeli jsme nedávno o někom, kdo prožívá hrozné problémy? Nejistili jsme najednou, že to je člověk, který žil „ve stínu“ a neměl nikoho, kdo by mu z jeho izolace po-

mohl ven, kdo by mu projevil lásku, a tak ho „dostal“ z jeho osamocení? Nebo se díváme shora se studeným nadhledem na takové lidi, kteří nemají tak bohatý a křesťansky hluboký vnitřní život jako my a jsou snad živi jen ze společnosti němé tváře, obrázkových časopisů a tupého pozorování televizní obrazovky?

Ježíšovo podobenství nám chce říct víc, než jen posvítit na bohatce, uvidět ho jako lumpa a nafoukance a odepsat ho s tím, že my jsme přece úplně jiní, nás se to netýká, nikdo nás s ním přece nemůže ztotožňovat. Bohatství nepřivedlo bohatého do „pekla“ a chudáka jeho chudoba do „nebe“. Nouze nemusí nutně vést člověka k modlitbě, ale taky třeba k nadávkám a klení.

Rozhodující je — a to jsme už jistě všichni prožili — že v situaci, kdy jsme se již na nic — ani na věci, ani na lidi — nemohli spolehnout, nám byl Bůh a jeho dary obzvlášť blízko. Právě tehdy, když jsme už nic neměli v rukou a neviděli žádné východisko, když jsme všechno uvrhli na Boha a dovolili, aby se on staral o nás, projevila se jeho přítomnost. A přece, když se máme sami vzdát svých zamilovaných věcí, abychom mohli zcela následovat Pána, jak nám to připadá těžké.

Možná měl bohatý muž jen strach z chudoby, protože si zvykl na určitý životní styl a standard. Miloval zřejmě jistotu, poklidný a spokojený život. Snad dával vysoké sumy na dobročinné účely a přispíval nemalými částkami na misijní práci. Zdálo se mu nerentabilní pomáhat někomu bezprostředně a osobně, vždyť by tak zasáhl nanejvýš jen několik jedinců. A tak se domníval, když daruje každý měsíc vysoký obnos, že splnil svou povinnost lásky. Dělal to, co dělá většina: Zajistil si morální alibi, aby dokázal sobě i ostatním, že má otevřené srdce pro chudé.

A tak se dar stává obranou proti vnitřnímu neklidu. Člověk pak necítí povinnost osobního kontaktu s chudým Lazarem. Vždyť k tomu jsou zde jiní: kazatelé, diakoni, sociální péče. Hlavní je, že člověk udělá „dobrý skutek“. Jak hrozně jiná jsou však Boží měřítka!

V podobenství, které je vzato z dobových představ, však nabírá vlastní děj neočekávaný pád. Bohatý muž umírá a přichází do „pekla“. Zde, v největší nouzi, mu ledacos dojde. Konečně pochopil, že platí zcela jiná stupnice hodnot. Všechno, co měl — to nejkrásnější, co mu život poskytoval, je od něj nyní požadováno jako propůjčený dar zpět. Myslí na svých pět bratrů a vidí s hrůzou, jak si v poklidu žijí, aniž by tušili, o co ve skutečnosti jde. Chtějí nerušeně užívat život jen pro sebe, tak jak to také on chtěl, když ještě žil.

Nyní je ale příliš pozdě. Propásl rozhodující lhůtu, svůj čas. Ale my patříme k „bratrům“, kteří ještě žijí a ještě mohou naslouchat Písmu a slyšet tichý Boží hlas. Jednou ale volání přestane. Boží milosrdenství je sice bez hranic, ale není nabízeno stále. Ještě se můžeme rozhodnout, ještě můžeme odpovědět na Boží volání. Naše hodiny nejsou určeny jen šedesáti minutami, ale zvláště tím, že pomíjejí a přibližují nás stále blíže konečnému rozhodnutí a věčnosti.

Právě dnes tě Ježíš „něžně a laskavě volá...“ On přišel z lásky a jako jeho bratr Lazar ležel u zadních dveří světa, když se narodil v betlémském chlévě. Ještě stále nás oslovuje, ale slyšet jeho hlas můžeme jen tehdy, když se naše srdce ztiší. V halasu tohoto světa můžeme jeho tiché volání přeslechnout: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.“ Uslyšíme ho? Nezapomeneme na bratra Lazara, který je před našimi dveřmi z jeho milosti?

-ls-

Nastala hodina soudu

Situace dnešního světa se vyznačuje především pokrokem v oblasti techniky a růstem vědeckého poznání. Na jedné straně to přináší bohatství a blahobyť, na druhé straně však velkou bídu, hlad, útlak a rozsahly morální úpadek. „Vědeckotechnická revoluce“ vyřešila staleté otázky, ale zároveň lidstvo postavila před netušené problémy. Dala lidem do rukou nebyvalé možnosti, lidstvo ovládá užasné síly. Fině si uvědomujeme, že stojíme na pokraji sebezničení.

Strach z budoucnosti působí na mnoho lidí. V biblí máme pro tuto dobu jasné poselství. Nese ho hnůti, které opepina celou zemi. Čteme o něm ve Zjevení 14,6/7: „Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeske klenby, aby zvestoval věčně evangelium obyvatelům zeme, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vazejte mu cest, neboť nastala hodina jeho soudu!“

Timto poselstvím volá Bůh jak jednotlivce, tak celý svět. S poselstvím se mají seznámit všichni lidé. Vybízí nás k uznání Boha a jeho radu. Misto abychom jednali svévolně, máme poslouchnat Boha, protože nastava hodina jeho soudu. Hodně lidí si dnes nepřejí mít vůbec nějakou autoritu nad sebou a odmítá odpovědnost před vyšší mocí. Ale ať už věříme v nějaký soud nebo ne, „Bůh ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých.“ (Sk 17,31)

Výraz „soud“ se v biblí používá často. Kdo čte Písmo svaté pozorně, může podotknout, že v biblí se

mluví o více fázích soudu, které ovšem spolu souvisí.

O první fázi mluví bible jako o „hodině soudu“, která je souběžná se zvěstováním posledního poselství záchrany; jde tedy o údobí ještě před příchodem Krista. V druhé fázi se ukazuje na vlastní soud, kdy, až přijde Syn člověka, oddělí dobré od zlých. Nakonec hovoří bible o soudu, který bude po skončení tisíciletého udobí, jež nastane po druhém příchodu Krista. Tam se už nebude rozhodovat, kdo je vinen nebo nevinen, nýbrž Kristus a spravedliví určí hříšníkům výměr trestu. Svůj stav si mnozí uvědomí až tenkrát, když se Kristus vrátí. Pán Ježíš se o tom vyjádřil takto: „Mnozí řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymýšleli zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ A tehdy jim prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal, jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ (Mat 7,22.23) Všimněme si rady moudrého kazatele Salomouna: „Závěr všeho, co jsi slyšel: «Boha se boj a přikázání jeho zachovávej; na tom u člověka všechno závisí. Veškeré dílo postaví Bůh před soud, i vše, co je utajeno, ať dobré či zlé.» (Kaz 12,13.14)

Teď je ještě čas přijmout Boží pozvání, ještě je čas využít příležitost k obrácení a návratu k Bohu. Zatímco události tohoto světa jdou svým tempem, probíhá současně v nebi vyšetřující soud. Píše o něm prorok Daniel (7,9.10). Brzy nastane i ten okamžik, o kterém je řeč v biblí: „Kdo křivdí, ať křivdí dál... kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý.“ (Zj 22,11)

Ani věda, dokonce ani

náboženství jako takové nic nepomohou. Rozhodující je, abychom v tomto velkém dni byli připraveni setkat se s Bohem. Pro mnohé lidi to bude smutný den, protože nebudou připraveni. Mnozí žijí lhotejně a neslyší, nevnímají Boží volání, protože slyší spoustu jiných věcí. Přijde však den, kdy se i oni budou modlit, dokonce volat, ovšem ne k Bohu, ale k horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tvářmi toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým! Neboť přišel veliký den jeho hněvu. Kdo bude moci obstát?“ (Zj 6, 16.17)

Jak je možné připravit se na setkání s Bohem? Ne stačí jen vědět a přiznat, že Bůh je. Musíme se rozhodnout, postavit se na Boží stranu a přijmout jeho pozvání.

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16) Když Boží Syn chodil po této zemi jako člověk, zval lidi, aby ho následovali. Potěšoval, pomáhal, uzdravoval. Přesto ho lidé ukřivovali. Proč? Protože jejich představy, zvyky a náboženské formy se nedaly uvést v soulad se způsobem života, který vyžadoval Pán Ježíš. Kdo se tenkrát připojil k Ježíši a stal se křesťanem, pocítil nemilé následky. Dnes je tomu podobně. Přesto Pán Bůh od nás čeká, že se uslyšíme jeho volání a přijmeme jeho pozvání. Proto svěřme svůj život Bohu, přijmeme jeho radu žít podle zásad Ježíše Krista. Pak nebudeme odsouzeni, ale z milosti Pána Ježíše se staneme dědici jeho království.

F.S.

Hospodin potěšil svůj lid

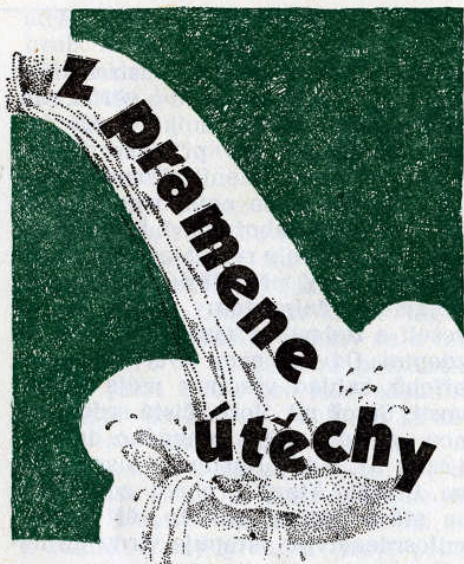
Mou oblíbenou knihou je Izaiáš, protože je to kniha krásných básní a písní, a rád ji citoval sám Pán Ježíš. V nazaretské synagóze otevřel tuto knihu a našel místo, které naznačilo jeho program na této zemi: pomazán Duchem Hospodinovým přinese chudým radostnou zvěst (evangelium), vyhlásí zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, propustí zdeptané na svobodu a vyhlásí léto milosti Hospodinovy. (Luk 4,18.19) V této knize jsou také zapsána proroctví o narození, činnosti, utrpení, smrti a vítězství našeho Pána. Izaiáše můžeme nazvat prorokem útěchy, naděje, lásky a radosti. Zdrojem všech těchto jeho vlastností je Kristus, kterého měl prorok stále před očima.

Věnujme pozornost textu z Izaiáše 49,13: „Plesejte, nebesa, a jásej, ze-

bude potěšení a Bůh jej má čím potěšovat.

Bůh má na této zemi svůj lid. Stvořitel miluje celé tvorstvo, všechny lidi nezištnou láskou. „Má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“ (2 Petr 3,9) Zvláštní péči však má o ty, kteří uposlechli jeho hlasu, činili pokání a přijali Ježíše Krista za svého Spasitele. Každý, kdo uvěřil, dal se pokřtít, kdo se snaží činit Boží vůli, kdo nepřijal Boží milost nadarmo, patří k Božímu lidu.

V dějinách lidstva nebyla doba, kdy by neexistoval Boží lid. Patriarchové od Adama až po Abrahama k němu patřili. Od Abrahama do Krista měl Bůh na této zemi lid izraelský, který se měl stát světlem národům. Velmi často se sice Bohu zpronevěřoval, ale v každé době byly v Izraeli věrné

tové příchodu má být hlášáno po celém světě. (Mat 24,14) Připravuje se, aby radostně uvítal Pána Ježíše jako Krále králů a Pána pánů.

Avšak i tento lid potřebuje potěšení. I Boží lid, jakkoli má krásnou adventní naději a denně pěstuje společenství s Kristem, zakouší, co je to bolest, žal, strast, bída, zklamání, utrpení, odloučení i smrt. Kdo potěší, kdo pomůže věřícímu tam, kde sebelepe míněná rada nic nepomáhá a kde lidská moudrost musí kapitulovat?

Bůh má čím potěšovat svůj lid. Izaiáš volá: „Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými.“ (Iz 49,13) Zdrojem útěchy je v první řadě bible, nevysychající pramen radosti. Právě zmíněná kniha proroka Izaiáše obsahuje tolik útěšených výhledů a radostných perspektiv! Ve chvílích úzkostí a bolestí doporučuji číst z Izaiáše tyto kapitoly: 1, 12, 26, 30, 35, 38, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 60, 61, 63, 65, 66. Prosme Boha, aby nám dal pochopit, jak promlouvá Pán do naší situace. Chopme se pak vírou Božího slova. Jan Amos Komenský vypravuje, že v bezesných nocích, v daleké cizině, když do jeho života přicházela rána za ránou, padl na kolena a modlil se. Pak vzal do rukou bibli a hledal v ní lék pro svou raněnou duši. Našel jej nejčastěji u proroka Izaiáše. Biblický text, který se mu jevil nejpříhodnější, si pak opsal, aby když lékař píše recept pro pacienta. Napsal, že žádná sladkost v životě mu nebyla tak příjemná, jako lék, který obdržel z Božího slova. Komenský nám radí, abychom takto vírou sílili svého ducha ve dnech bezradnosti a skleslosti.

Modlitba je tedy úzce spojena s četbou bible. Modlitba mění zármutek v radost, když vírou přijmeme Boží zaslíbení. Jeremiáš 15,16 praví: „Jakmile se objevila tvá slova, pozřel jsem je. Tvá slova mi byla útěchou a radostí srdce.“ Jeremiáš byl také muž bolesti a zklamání. Kvůli Božímu poselství strávil snad více dní ve vězení než na svobodě. Uměl však snést Boží lék.

mě, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými!“ To je závěr jedné části básnické skladby, která skýtá výhled do dnů, kdy Boží Služebník přivede vězně a otroky ze všech světových stran. Ujařmení už nebudou hladovět a žíznit.

Radost proroka je příliš veliká, než aby si ji nechal pro sebe. Vyzývá celá nebesa, aby se spolu s ním radovala. Volá i obyvatele této země, aby slyšeli radostnou zprávu, že Bůh potěšil svůj lid skrze Mesiáše — Krista, který přišel vysvobodit otroky hříchu a dát jim svůj pokoj. Volá všechny, aby se radovali. Celou stvořenou přírodu zve k radosti a oslavě Stvořitele, jenž poslal svého Syna, aby potěšil lidstvo trvalou útěchou. Z textu můžeme vyčíst, že Bůh má svůj lid, který potře-

„ostatky“, lidé, kteří byli světlem a solí. Na přelomu starozákonní a novozákonní doby k nim patřila Maria, Josef, Simeon, Anna. Když přišel Vykupitel, radostně jej uvítali. Apoštolové, kteří byli také Izraelci, se stali prvními členy Kristovy církve, prvními křesťany. K nim se pak přidávaly tisíce dalších. Ve středověku, kdy se zdálo, že Ježíšovo náboženství bude udušeno náboženstvím ceremonií, lidské spekulace a tradic, vzbudil Bůh reformátory. Ti volali k pramenům čisté vody, k Božímu slovu, od něhož se křesťanstvo vzdálilo. I dnes má Bůh mezi všemi národy své věrné, kteří se podle svého poznání snaží konat Boží vůli a jsou ochotni přijímat i další duchovní světlo. Boží lid žijící dnes pochopil, že žije ve veliké době, kdy evangelium o brzkém Kris-

Modlitba mění věci. Z ustrašeného srdce činí srdce statečné a věřící. Mění charakter modlitebníka, který přichází modlitbou do přímého spojení s Bohem. Často mění situaci kolem nás. Nepřátelé se najednou přesvědčují, že naše náboženství je opravdové a naše úmysly ryzí. Modlitba za odpuštění hříchů přináší do srdce pokoj. Voláme se žalmistou: „Dej, ať slyším veselí a radost, ať jásají kosti, jež jsi zdeptal. Odvrát svou tvář od mých hříchů, zahlad všechny moje nepravosti. Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha.“ (Žalm 51,10-12) Nastává úžasná změna. Člověk, který propadl zoufalství, se stává jistým, protože věří v Boží milosrdenství a vstupuje vírou do nového života radosti.

Má novou perspektivu, nové výhledy do budoucna. Nemoci, životní strasti a zklamání ho už neděsí, protože vidí i za hrob, nad nímž stojí Ježíš Kristus a volá: „Neboj se, já jsem první i poslední, ten živý, byl jsem mrtev — a hle, živ jsem na věky vě-

ků. Mám klíče od smrti i hrobu.“ (Zjev 1,17.18) Vírou vidí novou, očistěnou zemi, kde už nebude smrt, bolest, pláč a zármutek. První věci pomínou a všechno bude učiněno nové. (Zjev 21,4.5) Naše planeta bude brzy vytržena „knížeti temnosti“ a předána „Knížeti pokoje“. Již brzy skončí války, krveprolévání, nenávisť, nespravedlnost, zloba, fales a všechno zlé. Věříme slovům Pána Ježíše, proroků a apoštolů. Proto se těšíme, že se brzy setkáme s těmi, kteří nás v Kristu předešli. Oni i my budeme mít duchovní nesmrtelná těla!

„Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými!“ (Iz 49, 13) Bůh má svůj lid. I tento lid nutně potřebuje útěchu, protože i on jde slzavým údolím stínu smrti. A Bůh má čím potěšovat své děti! Klesáme, malomyslníme? Chopme se vírou všech Božích slibů a v našem srdci se uhostí pokoj, který zaplaší všechny starosti a obavy z budoucnosti.

MILOSLAV ŠUSTEK

poznali jsme a uvěřili

UVĚŘILI JSME, ŽE JEŽÍŠ KRISTUS VSTAL Z MRTVÝCH

Jestliže křesťané zdůvodňují svou víru v Ježíše Krista, pak ani ne proto, že by museli obhajovat jeho existenci, ale převážně proto, že nevěřící lidé mají námitky proti Ježíšovu zmrtvýchvstání. A nedivme se, vždyť otázka vzkříšení z mrtvých je odedávna předmětem pochybností i posměchu. Již v nejstarších dějinách křesťanské církve — v knize Skutků apoštolů — nacházíme zprávu, že když „Řekové v Athénách uslyšeli od Pavla o vzkříšení z mrtvých, jedni se mu začali smát a druhí řekli: Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy.“ (Skut 17,32)

Hlubší studium bible však ukazuje, že otázka vzkříšení je stěžejní otázkou křesťanského učení. Apoštol Pavel jasně napsal: „Jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra, a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu.“ (1 Kor 15,14.15)

Ve všech úvahách tohoto cyklu si připomínáme, že víra se opírá o svě-

dectví, které může přijmout i rozum. Je možné zdůvodnit i víru v Ježíšovo zmrtvýchvstání? Než si shrneme některé biblí doložené skutečnosti, odpovíme na otázku, která s jeho zmrtvýchvstáním úzce souvisí: Byl Ježíš skutečně mrtvý?

V minulosti se nejednou ozvali pochybovači, kteří tvrdili, že Ježíš na kříži vyčerpáním omdlel a že byl ve stavu bezvědomí uložen do hrobu, ve kterém se později probral k vědomí, vyšel ven a ukázal se svým učedníkům.

Takový názor nemůže přijmout ten, kdo si přečte biblickou zprávu o jeho ukřižování. Kristus nezemřel někde v ústraní, ale na veřejnosti. Na jeho smrti mnoha lidem záleželo a proto si ji náležitě prověřili. Vždyť přece otevřeně hovořil, že zemře a třetí den vstane z mrtvých, a tak se jeho nepřátelé jistě pojistili, aby se něco takového nestalo. A potom zde byli ještě jeho učedníci a přátelé, kteří se do poslední chvíle utěšovali myšlen-

Psychologové, zabývající se sociální komunikací, nám říkají, že tříleté dítě pronese za den asi 15 tisíc slov, dospělý muž 10—12 tisíc a dospělá žena asi 26 tisíc slov. Jak je vidět, za den toho řekneme opravdu hodně. Hovoříme, chceme-li někomu něco sdělit, přínést nějakou informaci. Jaká slova volíme? Jsme svědky inflace slov a sami se na ni podílíme. Nasákli jsme frázemi novin i naší běžné mluvy. Nestačí nám říci „byl to zajímavý zážitek“, na jazyk se nám dere „byl to fantasticky zajímavý zážitek“; místo „splnili jsme“ raději používáme „úspěšně jsme splnili“. Jakoby prostá označení ztrácela svůj smysl. Příslušnými přívlastky, případně superlativy je třeba dodat všemu patřičný lesk, hloubku a okázalost.

Stává se nám to také v církvi, v běžné mluvě automaticky říkáme „milý“ bratr, „milá“ sestra. Znamená to snad, že označení bratr, sestra natolik ztratilo smysl, že je musíme vylepšovat dalšími přívlastky? Takových příkladů najdeme nespočet.

„Když se vydával na cestu, přiběhl k němu nějaký člověk, poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Ježíš mu řekl: „Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh...“ (Mar 10,17.18) Ježíš, a vlastně celá bible, nás odkazuje do patřičných mezí. Používá samozřejmě přívlastky, ale zcela případně, hlavně tam, kde se jedná o něco tak nepochopitelného, jako je Boží láska k nám. Svědčí však také o tom, že bratry a sestry z nás dělá Boží milost, ne naše rozhodnutí a pocity. Proto jsme varováni před mnohomluvností, neboť tam, kde se příliš ujišťujeme o své vzájemné lásce, je často cítit i něco jiného. Kde se příliš rozplýváme v okázalých slovech, může se nakonec rozplynout i vlastní smysl zvěsti o smrti a vzkříšení. Snad se nám podaří ušetřit jen padesát či sto slov z našeho denního projevu, ale řekneme toho asi více a pádněji a snad i upřímněji. M. T.

kou, že nezemře. Byli zlomeni ve své naději, když se přesvědčili o jeho skutečné smrti.

Ježíšova smrt byla několikrát potvrzena. Především je nutné vzít v úvahu, že ukřižování neprováděli Židé, ale římská popravčí četa. To byli „profesionální katové“, kteří za popravu zodpovídali. A že svou práci konali důkladně i v případě Ježíšova ukřižování, to je jasné z evangelijních zpráv.

Členové velerady mohli být spokojeni, vždyť Ježíš visel na kříži. Byl zde ovšem předpis, který je znepokojoval. Zákon nařizoval, aby tělo ukřižovaného bylo sejmuto z kříže a pohřbeno ještě před západem slunce (5 Moj 21, 22.23). Proto se obrátili na vladaře, aby tento předpis dodržel. Pro takový případ stačilo provést na ukřižovaných tzv. *crurifragium* (zlámání kostí) a urychlit jejich smrt. Mezitím však přišel za Pilátem tajný Ježíšův vyznavač — člen velerady Josef z Arimatie a požádal, aby mu dovolil pohřbít Ježíšovo tělo. Pilát se divil, že odsouzený tak brzy zemřel a žádal proto potvrzení, zda nejde jen o zdánlivou smrt. Nechal si zavolat setníka, a když ten potvrdil skutečnou smrt, dovolil Josefovi, aby Ježíše pohřbil.

Věděl centurio jistě, že Ježíš zemřel? Na tuto otázku je jednoznačná odpověď: Věděl! Dvěma odsouzeným vedle Ježíše museli zlámat nohy, protože ještě žili. Když ovšem „přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nezlámali, ale ječen z vojá-

ků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda.“ (Jan 19,33.34) Učinili to, co se v takových případech provádělo jako rozhodující zkouška, aby byla potvrzena smrt popraveného. Hrot kopí vrazili mezi páté a šesté žebro, ten pronikl pohrudnicí a plícemi a zastavil se v srdci. Mrtví obvykle nekrvácejí, avšak v pravé srdeční předsíni bývá i po smrti trochu tekuté krve a v osrdečníku se tvoří tekutina zvaná hydroperikard. Když voják vytáhl kopí, vytekla krev a voda.

Tuto skutečnost pro všechny věky zaznamenal očitý svědek apoštol Jan, který prohlašuje: „A ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili.“ (Jan 19, 35) Toto svědectví vylučuje výklad o zdánlivé smrti.

Ježíš Kristus — Pán života — byl tedy mrtev. Smrt dosáhla své vítězství. Bylo to ovšem jen zdánlivé vítězství, protože Kristus podstoupil smrt právě proto, aby si ji podmanil, přemohl ji a vrátil se zpět k životu. Jeho zmrtvýchvstání je právě tak prověřeno jako jeho smrt.

Pán Ježíš nejdnou prohlásil, že bude usmrčen, ale že třetího dne vstane z mrtvých. Jeho nepřátelé se tedy chtěli pojistit, aby se nepříhodilo nic, co by jen naznačilo, že se tak stalo. Učinili náležitá opatření, aby měli jistotu, že Ježíšovo tělo zůstane v hrobě. Těžký kámen, který uzavíral vchod do skalní hrobky, nechali úředně zapečetit a na Pilátovi vyžádali římskou

stráž, která měla po tři dny hlídat hrob. Když se však v neděli ráno vydaly k hrobu dvě ženy, zjistily ke svému úžasu, že hrob je otevřený a prázdný. Oznámily to učedníkům, a tak vzápětí tuto skutečnost mohl ověřit Petr s Janem.

Zpočátku z toho byli zmateni. Jak se to mohlo stát? Co to znamená? Nemohli pochopit, a tím méně uvěřit. Ale pak se vzkříšený Ježíš zjevil a dokázal, že žije. Ukázal se Marii Magdaleně (Jan 20,11-18), setkaly se s ním ženy, které se vracely od prázdného hrobu (Mat 28,9), provázal učedníky na cestě do Emauz (Luk 24, 13-35). Zjevil se deseti učedníkům, když se třáslí strachem za zavřenými dveřmi (Jan 20,19-23), a po osmi dnech se jim ukázal znovu — tentokráte s nimi byl i Tomáš, který předtím nebyl přítomen (Jan 20, 24-29)). Kdesi v Galileji se zjevil více než pěti stům lidí najednou (1 Kor 15,6), dále Jakubovi (1 Kor 15,7), několika učedníkům při Tiberiánském jezeře (Jan 21,1-14) a viděl jej zástup, který ho provázal na Olivetskou horu před jeho odchodem na nebe. Uvedený výčet však rozhodně není konečný, protože máme zprávu, jak „mnoha způsobů prokázal, že žije a po čtyřicet dní se dával spatřit.“ (Skut 1,3)

Jestliže by chtěl někdo pochybovat o hodnověrnosti těchto svědectví, ať si uvědomí, že zde je argument, který je pro nás dostatečným důvodem, abychom zprávám prvních křesťanů věřili. Tím důkazem je úžasná změna, kterou všichni prožili. Ze zoufalství a beznaděje přešli k jásání, jejich slabost se proměnila v nevídanou sílu. Opustili skryše, s odvahou a smelostí vystoupili na veřejnost. Setkání s živým Kristem v nich zanítlo oheň, který již nikdy nikdo neuhasil. Nebyla síla, která by zastavila zvěst o Ježíši, jenž se stal Spasitelem celého světa. Kam přišli, všude hlásali radostnou zprávu o záchraně — a byli připraveni potvrdit své svědectví i vlastní krví. Křesťanství by nikdy nevyrostlo z hrobu, v němž by Ježíš zůstal ležet mrtvý.

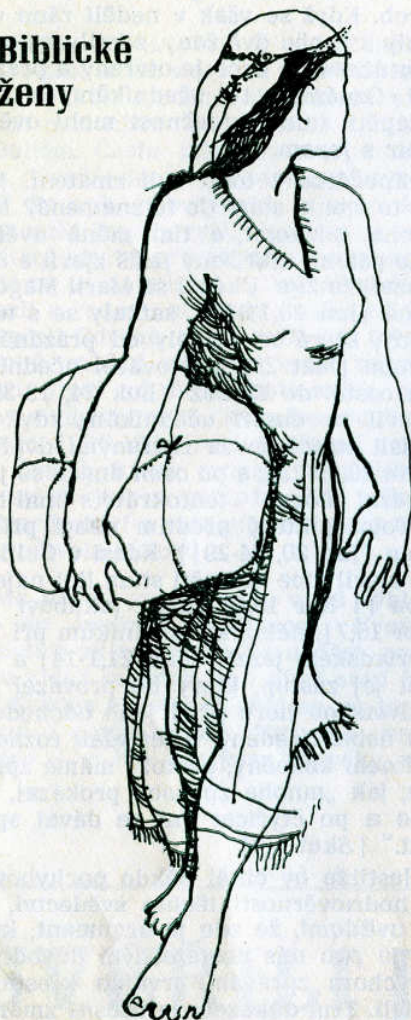
Kristus vstal z mrtvých a ve své církvi prokázal svou moc. Co započal historický Ježíš během svého tříletého působení, v tom pokračuje a to dokončí Ježíš oslavený. Dílo historického Ježíše je zachyceno na několika stránkách evangelií; dílo, které koná Ježíš zmrtvýchvstalý a oslavený, nelze postihnout žádným záznamem. Co vykonal a stále ještě koná v životech svých věrných následovníků, je svědectvím, že žije. Kristus vstal z mrtvých a založil svou církev.

Kristus vstal z mrtvých, a to je zárukou, že vstaneme i my, jak to slíbil. Kristus vstal z mrtvých, a to nám dává jistotu, že se znovu vrátí na naši zem, jak to předpověděl.

Díky Bohu, že vstal a že tomu můžeme věřit.

J. DREJNAR

Biblické ženy

VZPOMEŇTE NA Lotovu ženu

Bible nám představuje řadu hrdinů víry, kteří jsou nám příkladem. Ale Písmo nám ukazuje nejen věrné svědky, nýbrž i takové lidi, kteří nám mají být výstrahou. Jedním z varovných příkladů je pro nás Lotova žena. Sám Pán Ježíš nás upozorňuje, abychom si vzpomněli na Lotovu ženu. Proč? Tato žena se dopustila něčeho, co bychom my nikdy neměli udělat.

Nevíme, jak se jmenovala, neznáme její původ. Jedno je však jisté, že se vdala za věřícího muže. Je to velká věc, stane-li se děvče ženou věřícího muže. Všechny naše ženy, kterým Pán daroval tuto milost, ať jsou za to vděčné. Platí to i obráceně: jedním z největších darů pro každého muže je opravdu věřící žena. Zkušenosti nás přesvědčují, že věřící žena má větší vliv než věřící muž.

Víme, že i Lot měl vážné chyby a nedostatky, ale Boží slovo ho přesto považuje za věřícího muže. Na Abrahamovu přímluvnou modlitbu byl Lot se svou rodinou vyveden

ze Sodomy mimořádným Božím záchodem.

Lotova žena měla i další velkou přednost. Měla nejen věřícího muže, ale žila také dlouhé roky v rodině Abrahama — jednoho z největších Božích mužů. Bible jmenuje Abrahama otcem všech věřících. Lotova žena žila roky pod vlivem tohoto muže víry. Byly to pro ni velmi příznivé okolnosti. Nevývíjela se však v ušlechtilou věřící ženu, ale stala se vážnou brzdou svému manželovi a celé své rodině. Žena je osudem každého muže. Ona muže formuje a udává rodině směr. Nechceme jí křivdit, ale máme dojem, že právě ona měla velkou vinu na tom, že Lot ve věcech víry pokulhával a zvolil si život na bohatých sodomských rovinách. Chápeme Lotovu ženu, něco ji vábilo a táhlo do města Sodomy. Venkov a kočovný život ve stanech se jí asi nelíbil. Působnost městského života, kultura a móda ji táhly. Je velmi pravděpodobné, že Lot do Sodomy příliš ochotně nešel — ale co muž a manžel nakonec neudělá, když žena něco opravdu chce?

Lotova rodina tedy už nebydlí ve stanech, nestaví oltáře Hospodinu, jak to dělávali, když ještě bydleli se strýcem Abrahamem. Lotovu ženu to nijak netrápí. Naopak, je ráda, že se stala občankou města.

Úrodné sodomské roviny, bohatý kraj, který byl jako zahrada Hospodina, vábil nejen Lotovu rodinu, ale i jiné lidi. Vznikla z toho válka, která Lota připravila o všechny majetek i o svobodu. Dostali se do zajetí a do otroctví. Chtěli mít hodně, a nakonec neměli nic. Tím vším k nim Pán Bůh promlouval, ale jak vidíme, neporozuměli.

Jasnou řečí pro tuto ženu bylo, jak se k nim zachoval Abraham. Když se doslechl o jejich neštěstí, neřekl si: „Jak si kdo ustele, tak ať si lehne. Co chtěli, to teď mají.“ Naopak, vzal své služebníky a udělal riskantní krok, aby je vysvobodil. Lotova žena prožívala Abrahamovu velkodušnost, ale ničemu se z toho nenaučila. Když Abraham nic nechtěl na úhradu svých válečných výdajů, obyvatelé Sodomy se odvděčili Lotově rodině zřejmě alespoň tím, že zvolili Lota za člena senátu svého města.

Lotova žena byla nejen manželkou, ale i matkou. Ne synů, ale dcer. Obě dcery měly už snoubence. V rodině Lota se připravovali na dvojitou svatbu. Jací to asi byli muži, kteří se měli přiznít do Lotovy domácnosti? Jak to tenkrát v Sodomě vypadalo, k tomu nám stačí jediný obrázek. Neradi ho ukazujeme, protože je ohavný. Boží poslové přišli do Sodomy, Lot seděl právě v branách města. Poznáváme, že byl Božím člověkem, protože hned poznal Boží posly a nabídl jim pohostinství. Když se sodomští muži — staří

i mladí — dověděli, že k Lotovi přišli dva krásní mládenci, řekli mu: „Kde máš ty muže, kteří k tobě přišli? Vyveď nám je, abychom je poznali.“ Je to ohavnost, neradí o ní mluvíme. Muže vzrušuje krása mužů, ženy jsou zamilované do žen. Mužové s muži a ženy se ženami páchají hanebnosti. To je sodomitství. Do takového světa se zapletla Lotova rodina!

Boží poslové oznámili Lotovi Boží soud nad městem. Lot musel oznámit Boží úmysl své rodině. Pro ni byla tato zpráva krajně nepříjemná. „Co budeme dělat?“ radili se. Zpráva narušovala všechny jejich plány. Byla to výzva velmi vážná a podle Božích poslů krajně naléhavá. „Dům, majetek — to všechno zde máme nechat? A kdyby jen to! Jsme před svatbou, máme zde snoubence. Ty tady přece nemůžeme nechat.“ Dohodli se, že Lot půjde za nimi a přemluví je, aby odešli s nimi z města. V bibli čteme: Lot promluvil ke svým zefům, kteří si měli vzít jeho dcery. Řekl jim: „Vyjděte hned z tohoto místa, poněvadž Hospodin chystá tomuto městu zkázu. Ale zefům to připadalo, jako by žertoval.“

Situace byla napjatá, stávala se až dramatickou. Ukázalo se, že zefové byli v první řadě Sodomčané a milovali Sodomu víc než své snoubenky. Byla to těžká noc, Boží poslové naléhali. Nakonec Lotovu rodinu vyvedli za brány Sodomy. Boží poslové udělali, co jim bylo možné. Protože však v Božím království je zákonem nikoli násilí, ale dobrovolnost, vyvedli je ven z města a potom je ponechali vlastní vůli. Dali jim příkaz, aby utekli a neřvali se zpět. To byla pro Lota těžká věc a ještě těžší pro jeho ženu. V tomto kritickém momentu se projevilo její skutečné jádro, srdce, které už bylo sodomské. Kde měla svůj poklad, tam ji táhlo i srdce. Zatoužila podívat se ještě jednou na tu krásnou zemi, kterou tak milovala. Chápeme ji. Měla své sny a plány, a teď je všechno spálené. Drama se stupňuje. Už jsou na hranici Sodomy a městečka Sóar. Lot už hranici překročil. Jeho žena jde za ním, ale dřív, než ji překročila, podívala se zpět a proměnila se v solný sloup.

Téměř vysvobozena, a přece v posledním okamžiku ztracena. Téměř, a přece! Tragédie nejen pro ni, ale i pro muže a děti. Pán Bůh pro ni udělal mnoho. Daroval jí věřícího muže, postavil ji pod kněžský vliv Abrahama, vysvobodil ze zajetí a teď ji chtěl vysvobodit ze záhuby, a ona přesto zahynula. Ne nadarmo nám Pán Ježíš připomíná: „Vzpomeňte si na Lotovu ženu!“ Lotova žena ve svém životě udělala asi mnoho kompromisů, ale přišla chvíle, kdy se kompromisy už dělat nedaly. Buď — anebo! Rozhodla se nikoli podle Božího slova, ale podle žádosti své-

ho srdce. Zahynula pro svou nevěru. Stala se výstražným příkladem pro všechny časy všem lidem.

Životopis Lotovy ženy nemůžeme ukončit, aniž bychom se zmínili, že podle biblického podání i tento svět čeká Boží soudy. Ale nemusíme se do nich dostat. Vždyť proto máme pamatovat na Lotovu ženu a uvědomit si, že i když Sodoma třeba zahyne, spravedliví nemusejí zahynout s ní. Bůh zachraňuje všechny upřímné. Vyvádí svůj lid z ohroženého prostředí, chce spasit každého, kdo touží po záchraně. Lotova žena nemusela zahynout, a přesto zahynula, protože to se svým spasením nikdy nemyslela vážně. Nebyla studená, ani horká, jen vlažná. A takovým lidem Pán Ježíš říká: „Vzpamatuj se tedy a čiň pokání,“ ať neskončíš jako Lotova žena.

K. Šp.

Bůh

Psát o Bohu, to jistě uznáte sami, není vůbec snadné. Víme, našli by se mnozí, kteří by dokázali o Bohu napsat zasvěcené, možná několikaskvazkové studie. V porovnání s nimi si teď připadám jako lakýrník, který širokým štětcem v ruce hodlá kolorovat iniciály v ručně psaném kancionálu. Přesto, jakkoli nás už sám název „teologie“ nutí v našem úzce specializovaném světě s úctou přenechat uvažování o Bohu teologům, měli by o něm přemýšlet všichni lidé. Vždyť Bůh nepatří jen teologům. Bůh patří nám všem. Patří nám lidem, zchváceným šedivou každodenností. Patří nám, uvyklým dívat se lhostejně na utrpení i radost jiných přes zaoblený rám televizních obrazovek. Patří nám, hledajícím rozptýlení v čtrnáctidenních dovolených na vyhrátých plážích. Patří nám, lidem smířeným s vlastními nedostatky stejně silně jako nesmiřitelným s nedostatky těch druhých.

Každý věřící nosí v sobě představu Boha. Předpokládám, že mezi námi je málo takových, kteří by se ztotožnili s představou pana Jeana Effela. Obraz vousatého, boдрého stařečka na oblač-

ku vystačí jen těm, kterým je Bůh pro smích a moc by si přáli, aby nebyl. Avšak připouštím, že představy nás věřících o Bohu jsou poznamenány prostředím, ve kterém žijeme, úrovní a způsobem myšlení, názory a představami lidí, které uznáváme jako autority. Ten, kdo skutečně odpovědně touží poznat Boha, cítí, jak málo můžeme Boha pochopit. Možná, že teď někdo namítne citátem z dopisu apoštola Pavla poslaného do Říma: „Co se může o Bohu poznat, je pro ně jasné, protože Bůh jim to sám zjevil.“ (Řím 1,19)

Ano, ale ani tímto veršem nelze omezenost našeho poznání Boha vyloučit. Zdá se mi dokonce, že ji verš potvrzuje. Poznání Boha není závislé na úrovni našeho chápání a myšlení, ale na Bohu samotném.

Zdá se vám, že si hraji se slovíčky? Že bych takové uvažování měl přece jen nechat povolanejším? Zůstanu tedy u nás lidí, u našich problémů. Byly doby, kdy se o Bohu pochybovalo mnohem méně než dnes. Všeobecné poznání o světě a jeho zákonitostech nebylo tak široké. Lidstvo se vypracovalo, a tak často slyšíme: „...dnes už Boha nepotřebuji. Bůh? I kdyby byl, nepotřebuji ho. Mám se dobře i bez něj. V zázračné Boží jednání věřím asi tolik, jako pohádce o „hloupém Honzovi“, který dostal princeznu a půl království k tomu.“

Vidíte, a tady, vám se to snad tak nemusí zdát, je ten největší problém. Důležitější než představa o Bohu je potřeba Boha. Bůh nepatří na stránky knih zastrčených někde hodně vzadu. Bůh nepatří na obrázky vystavené v starožitnictví s elegantně přišpeněnými cenovkami. Bůh se dává poznat těm, kdo ho potřebují.

Asi se zeptáte: „Jak poznám, že Boha potřebuji? K čemu je mi Bůh?“ Lidstvo se „vypracovalo...“, ale tohle jsem už připomněl. Přes všechny úspěchy a skutečně až zázračné objevy se lidstvo nezbavilo problémů. Nechci vypadat jako škarohlíd, ale mě ještě stále dovede vyvést z míry pohled na fotografie hladovějících dětí ze Somálska, bezprizorních dětí z ulic Rio de Janiera. Nedělá mi dobře ani čtení zpráv o výrobě nových, stále ničivějších zbraní. Pohled na krajinu zničenou kyselým deštěm ve mně mnoho nadšení taky nevyvolá. Zdá se, že nad světem visí prokletí. Mluvím moc odtazité? Namítáte, že to nejsou naše problémy? Dobrá, tak tedy, znáte ten pocit? Raději byste se neviděli, na ty okamžiky si nechcete ani vzpomenout. A stejně nikdo z vašeho vědomí nevymaže pocit trapnosti, pocit neklidu a viny. V životě jsme určitě někomu ublížili, a i když to před jinými nepřiznáme, není nám při vzpomínce na nepřijemné okolnosti dobře. Říkejte si, co chcete, ale zdá se, že my lidé máme pocit viny, vědomí odpovědnosti za své činy v sobě zakódovány. V takových chvílích začínáme o sobě pochybovat a hledáme... řekl

bych, potřebujeme Boha. Už sami nestačíme a docela rádi bychom připustili i primitivnější představu Boha. Třeba někoho, kdo šlehnutím proutku zažene všechno zlé.

Prožil jsem z pohledu nezúčastněného běžnou událost. Pamatuji si na smutné deštivé odpoledne, kdy mi vyrazila dech zpráva o smrti mého kolegy. Autonehoda. Okamžitě se také vědělo, jak k nehodě došlo. Nevím, skutečně nevím, kolik pravdy na všem bylo. Prý se pohádal se ženou. Dítě nechal celou noc doma samotné a sám odešel s kamarády pít. Ne, události se neodvíjely tak dramaticky jako ve filmu, život je ve skutečnosti mnohem prozaičtější, ale na vzrušenou, neplánovanou debatu mých spolupracovníků nikdy nezapomenu. V kouři cigaret, v době vytopené kanceláři jsem stále zřetelněji cítil nevyslovenou otázku: „Kdo je vinen?“ Bylo to ještě silnější. — „Že bych i já mohl za to, že Jarek je mrtvý?“ Všichni jsme podvědomě hledali někoho, na koho bychom setřásli pocit viny s takovým úsilím, jako by to mohlo Jarkovi vrátit život. — „Za to mohl ten jeho kamarád, co ho sváděl k pití!“ „Za to můžete vy, moc dobře jste věděli, že jde pít!“ „...za to může jeho žena.“ Může si za to sám, je to jeho vina. „Kdybyste ho nepodporovali ve lhaní...“ Jak rozhovor dopadl? Žel, život kolegy už nešlo vrátit upřímným hledáním chyb.

Pocit viny, uvědomění si své nedokonalosti nás často přivádí k zoufalství. Jsou různá řešení. Víme o jednom. Je zaručené, jenže vylučuje všechna ostatní řešení. Kdo připustí, že už sám nestačí, že už je v koncích, může Boha poznat. Jen ten, kdo Boha potřebuje, Boha pozná. Jenže my lidé jsme už takoví. Chtěli bychom poznat Boha, ale po svém. Jak rádi bychom pevně drželi v rukou nějaký přesvědčivý důkaz o Bohu. Třeba kdyby zasáhl nějak absolutně, bez možnosti dalšího pochybování. Taková přání se objevovala v každé generaci. Proto vznikaly modly — někdy velmi primitivně, jindy s vytříbeným estetickým cítěním ztvárněné sochy — představy o Bohu. Vždyť i Filip, jeden z Ježíšových učedníků, měl podobné přání. Žádal Ježíše: „Ukaž nám Otce...“ (Jan 14, 8) Jakou dostal odpověď? Navrhuji o tom přemýšlet přístě.

O jednom však můžeme být přesvědčeni už dnes. Bůh si přeje být poznán bez uplatnění našich představ, protože nejlépe ví, co potřebujeme.

JAN BARTA

ZACHRÁNCE ZE SYRSKÉHO PODRUČÍ

Po úspěšném válečném tažení do Sýrie a Palestiny v roce 841 př. Kr. (viz článek v předcházejícím čísle) zaměřil asyrský král Salmanasar III. válečné výboje na sever a severovýchod od území Asýrie. V posledních šesti letech vlády musel čelit vzpouře v samotné Asýrii, a proto nemohl podnikat žádná válečná tažení za hranice své říše. Tento „nezájem“ vyvolal předvídatelné důsledky. Pokud Salmanasarovy armády demonstrativně pravidelně procházely přes porobená území a král vybíral daně či poplatky, porobení vazalové zůstávali „loajální“. Jakmile však armáda zůstala delší dobu vázána v určité oblasti říše, vazalské státy v „zanedbaných“ oblastech se pravidelně bouřily a pokoušely se vymanit z poddanství.

Toto pravidlo platilo po celá staletí bez ohledu na to, kdo vládl a nad kým. Můžeme předpokládat, že drobné státy v Sýrii a Palestině šly v poslední třetině devátého stol. př. Kr. vlastní cestou nezávisle na Asýrii i jeden na druhém, protože asyrská říše měla vlastní problémy a nemohla se věnovat okrajovým oblastem. V mocenském vákuu bylo přirozené, že nejsilnější vládce v oblasti se snažil nějakou formou ovládat své sousedy. V poslední třetině devátého stol. př. Kr. představovalo takovou dominantní moc v Sýrii a Palestině damašské království a jeho vládce Hazael.

Rozmach damašského království popisuje bible následujícími slovy: „V třináctém roce vlády judského krále Joase, syna Ochoziášova, se stal králem nad Izraelem v Samaří Joachas, syn Jehuův. Kraloval sedmáct roků. Dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích a chodil v hříších Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl Izrael k hříchu; neupustil od nich. Proto vzplanul Hospodin proti Izraeli hněvem. Vydal je po všechnen čas do rukou aramejského krále Hazaela a do rukou Benhadada, syna Hazaelova. Joachas však prosil Hospodina o shovívavost a Hospodin ho vyslyšel. Viděl totiž, jak je Izrael utlačován, že jej utlačuje král aramejský. Hospodin dal Izraeli zachránce, takže se z aramejského područí vymanili. Izraelci zase bydlili ve svých stanech jako dříve.“ (2 Král 13, 1-5)

V tomto článku se pokusíme najít odpověď na otázku, kdo je onen „zachránce“ Izraele. Podle posledního verše zmíněné kapitoly se může zdát, že „zachránce“ je míněn izraelský

král Joas, který opakovaně porazil v boji damašského krále Benhadada III. „I umřel Hazael, král aramejský. Po něm se stal králem jeho syn Benhadad. A Joas, syn Joachasův získal zase z rukou Benhadada, syna Hazaelova, města, která zabral ve válce Hazael jeho otci Joachasovi. Joas ho třikrát porazil a získal izraelská města nazpět.“ (2 Král 13, 24.25)

Kdyby pisatel bible považoval za „zachránce“ z 2 Král 13,5 samotného Joase, nepochybně by to vyjádřil mnohem jednoznačněji. Zachránce však zůstává nejmenován. Navíc je možné, že Joas nakonec nad Damaškem zvítězil ne proto, že izraelské království natolik zeslábilo, ale protože Damašek podstatně zeslábl. Pak bychom ovšem měli hledat příčinu Joasových úspěchů mimo hranice izraelského království. Pomoc nám mohou poskytnout mimobiblické písemné zprávy, které dokreslují dobovou politickou situaci v Sýrii a asyrské říši.

Po řadě vnitřních i vnějších vzpour proti Salmanasarovi III. v závěrečných letech jeho vlády prožívala Asýrie po většinu doby panování Šamši Adada V. období slabosti a úpadku. Asýrie se znovu vzbouřila a vydala na dobyvačné výpravy až za vlády dalšího panovníka Adadnirariho III. (811 až 782 př. Kr.). Zdá se, že Adadnirari nastoupil na trůn velmi mladý a že říši fakticky řídila a spravovala králova matka Sammuramat, slavná Semiramis z pozdějších legend. V pátém roce své vlády (r. 806 př. Kr.) však Adadnirari převzal vládu do svých rukou. Jeho první válečná výprava směřovala opět do Sýrie. Asyrské armády se tam objevily znovu po třicetileté přestávce.

Podle asyrských kronik se stalo prvním cílem útoku severosyrské město Arpad. K dalším válečným výpravám došlo v letech 805, 804 a 797 př. Kr.

Starý asyrský nápis, který zveřejnil v roce 1973 britský asyrológ A. R. Millard, vypráví, jak asyrské armády překročily Eufrat a vstoupily na území Sýrie. Král města Arpadu zorganizoval koalici drobných státeků v severní Sýrii, ale byl poražen a podrobil se asyrské nadvládě. Cituji z Millardova překladu asyrského textu: „Svolal jsem svou jízdu a pýchotu a rozkázal, aby pochodovali do země Hatti (oblast Sýrie a Palestiny). Překročil

Adadnirari III. na stéle z Tell al Rimah

jsem rozvodněný Eufrat a vstoupil do Paqarhubuny. Ohromující sláva Ašura, mého pána, zdtřila Ataršumkiho, krále Arpadu a ostatní krále, kteří se vzbouřili a spoléhali na své vlastní síly. ... Dobil jsem celou zemi Hatti během jednoho roku.“

Jiný asyrský text vypráví, jak Adadnirari oblehl město Arpad poté, když porazil koalici na bitevním poli: „Ataršumki spoléhal na svou sílu a vytáhl do boje. Porazil jsem jej a zabral jeho tábor. Vzal jsem poklad jeho paláce ... Ataršumkiho jsem sesadil z jeho královského trůnu. Přijal jsem od něj válečnou kořist, kterou nelze ani vyčíslet ...“

Po úspěchu na severu Sýrie vedl Adadnirari asyrské armády na jih Sýrie k Damašku. Porobení Damašku považoval očividně za největší úspěch svého válečného tažení na západ, protože se o něm zmiňují i další asyrské písemnosti. Dovídáme se, že Asyřané Damašek nedobyli silou, ale že se město raději vzdalo, než by riskovalo důsledky pokračujícího obléhání. Damašský král musel Adadnirarimu zaplatit obrovskou daň. Nápis uvádějí jméno damašského panovníka. Označují jej pouze aramejským titulem „Mari“, to znamená „pán“. Může se jednat o Hazaela nebo o jeho syna Benhadada III.

Není snadné určit přesné datum, kdy se Damašek vzdal. Osobně jsem přesvědčen, že to bylo v roce 806 př. Kr. během tažení, které následovalo

po pádu města Arpadu. Jiní historikové dávají přednost pozdějšímu datu a domnívají se, že Damašek se vzdal až v roce 797 př. Kr.

Adadnirari nechal zapsat své vítězství nad Damaškem na tzv. „nimrudských tabulkách“. „Táhl jsem proti Aramu (Sýrii). Mari, krále Aramu, jsem uzavřel v Damašku, jeho královským městě. Ohromující sláva Ašura, mého pána, jej zdrtila. Sklonil se k mým nohám a stal se mým vazalem. Dva tisíce tři sta hřiven stříbra, dvacet hřiven zlata, tři tisíce hřiven mědi, pět tisíc hřiven železa, barevně vlněné a lněné látky, postel ze slonoviny a pohovku ze slonoviny, vykládané a ozdobné šperky, jeho majetek a zboží v nezměrném množství jsem přijal v Damašku, jeho královském městě, v jeho paláci.“

Během vykopávek, které prováděla v roce 1967 britská archeologická škola v Tell al Rimah v Iráku, byla objevena mimo jiné stéla krále Adadnirariho III. Nápisy na stéle byly zveřejněny rok poté. Nápis na stéle hovoří o porobení Damašku, ale stručněji než nimrudské tabulky. Uvádí však podrobnost, kterou není možno vyčíst z jiných asyrských zpráv. Tvrdí, že po porobení Damašku obdržel asyrský monarcha také poplatky od izraelského krále Joachase. Příslušný řádek textu zní: „Obdržel jsem daň od samarjského Joachase, od týrského (vládce) a od sidonského (vládce).“

Je to první známý výskyt jména izraelského krále Joachase v mimo-biblických písemnostech. Doposud se v asyrských královských análech našla jména devíti izraelských panovníků. Z nápisu nevplývá, že Adadnirari tehdy podnikl válečné tažení na území Izraele. Mnohem pravděpodobněji Joachas poslal daň asyrskému vládcovi do ležení u Damašku jako preventivní řešení, aby asyrské armády vůbec nevstoupily na ohrožené území Izraele. Souvislost mezi porobením Damašku a daní, kterou Joachas zaplatil Adadnirarimu, naznačuje, že „vysvoboditel“ z moci Damašku podle 2. Král 13,5 je spíše Adadnirari než samotný izraelský král, protože asyrský vládce tehdy účinně podvázal moc damašského království. Tím, že podstatně oslabil moc Damašku, umožnil, aby nad ním Izraelci vojensky zvítězili a vytěžili co nejvíce ze situace, kterou v oblasti navodil „vysvoboditel“ z Asýrie.

Řada psalší starozákonních proroků knih ukazuje, že Bůh používal cizí mocnosti jako Asýrii a Babylón, aby trestal svůj lid za jejich přestoupení. Jiné texty zase prohlašují, že také tyto mocnosti budou potrestány za křivdy a zločiny, které páchaly. 2. Král 13,5 ilustruje skutečnost, že Bůh někdy používal tyto mocnosti (v daném případě Asýrii), aby vysvobodil svůj lid z bezprostředního ohrožení (v tomto případě Damašku).

W. H. SHF 4

Náží vběhl do domu. Dopadl na židli a vzdychal. Za ním vešel jeho otec a zeptal se: „Co je ti, Náží?“ „Nic,“ odpověděl. „Určitě se něco stalo, řekni mi pravdu. Z tvé tváře čtu, že se něco stalo.“

„Ano, stalo se. Hrál jsem si na tom plácku vedle domu paní Nadím. Myslím, že to místo znáš, je asi pět kilometru odsud.“ „Ano, znám to místo. Mnohokrát jsem si tam hrál, když jsem byl malý.“ „A když jsme si tak hráli, tak...“ „Vím, rozbili jste okno paní Nadím, víd?“ „Ano, přesně to se stalo. Ale, jak to víš?“ „Uhodl jsem to. Ale proč se bojíš?“ „Nebojím se, ale víš... ta paní Nadím je zlá žena, udělá z malíčkosti hrůzu.“

„Co jste udělal, když jste to okno rozbili?“ „Utekli!“ „Utekli?“ „Ano.“ „A kolik vás bylo?“ „Sedmnáct kluků.“ „A všichni jste utekli, protože jste se báli jedné staré ženy?“ „Ano, utekli jsme.“ „Sedmnáct zbabělců uteklo...“

Náží nebyl spokojený s tím, co mu tatínek řekl, ale věděl, že to byla pravda. Zkoušel se bránit: „Ale, tatínku, paní Nadím je velmi zlá žena.“ „Zlá, nebo dobrá, to je jedno. Když jste to okno rozbili, musíte mít odvahu jít za ní a omluvit se. Musíte se složit a zaplatit to rozbité okno. Je vás sedmnáct, to nebude tolik stát. Kdo vlastně hodil míč, který rozbil okno?“ zeptal se tatínek.

Náží zčervenál a cosi zabručel. „Tak už mi to řekni. Nemohlo tam přece být sedmnáct míčů, ani sedmnáct hráčů nemohlo rozbít jedno okno,“ řekl tatínek. „Máš pravdu, tatínku.“ „Tak kdo hodil míč, který rozbil okno?“ „Já, já jsem ho hodil,“ řekl Náží sklesle. „Věděl jsem to, ale chtěl jsem, aby ses přiznal.“ „Teď musíš jít k paní Nadím, omluvit se jí, aby ti odpustila, a říci jí, že za to okno zaplatíš.“

Náží strachem pobřevoval a řekl: „Nemůžu, tatínku. Vždyť víš, že paní Nadím je zlá.“ „Musíš jít, je to tvůj úkol. Nechci, aby můj syn byl zbabělec, který se neomluví tomu, komu ublížil. Tak se přichystej, umyj se, obleč a jdeme,“ řekl tatínek nazlobeně. „Ty půjdeš se mnou?“ ptal se udiveně Náží. „Ano,“ odpověděl tatínek. „Půjdu s tebou až ke dveřím, ale dovnitř půjdeš sám a omluvíš se paní Nadím.“

Náží bručel, vstal a šel se umýt; potom šli spolu k paní Nadím. Náží nebyl spokojen, připadalo mu to, jako kdyby šel na těžkou zkoušku nebo do vězení.

17 ZBABĚLCŮ

Když ušli kousek cesty, zeptal se Náží tatínka: „Musím jít k paní Nadím?“ „Ano, musíš,“ odpověděl tatínek. „Uvidíš, že potom budeš šťastnější, než jsi teď, protože uděláš dobrou věc.“

Chvilí bylo ticho. Náží si přál, aby půlkilometrová vzdálenost tatínka unavila a museli se vrátit domů dříve, než dojdou k domu paní Nadím. Ale nestalo se to, a tak nakonec došli k místu, kde si chlapci hráli, a uviděli dům paní Nadím s rozbítým oknem.

Tatínek řekl: „Já počkám zde, běž, zazvoň u dveří a omluv se paní Nadím. Zůstane zde, kděvys mě potřeboval.“

Nážímu nezbývalo, než aby šel. Když vcházel, cítil, že ho paní pozoruje. V duchu si říkal: „Co asi řeknu, až se přiznám, že jsem rozbil to okno právě já?“

Zazvonil, dveře se otevřely a vyšla paní Nadím. Velmi se udivil, když ji uviděl usměvavou. Zeptala se ho: „Co chceš, můj malý chlapče?“ Náží zčervenál a řekl: „Já... já... jsem dnes hodil balón, který rozbil vaše okno.“ Sklonil se trochu, jako by se bál vybuchnutí bomby, ale nestalo se nic takového. Uslyšel jemný hlas: „Mám ráda chlapce, jako jsi ty. Mnohokrát kluci rozbili okna mého bytu. Ale ty jsi vychovaný, máš správného tatínka.“ Teď přišla řada na tatínka, aby zčervenál, protože Náží řekl: „Můj tatínek je tady, chtěl mě doprovodit.“ Tatínek musel přijít blíž. „Váš syn je nejlepší dítě, které jsem kdy viděla. Je prvním chlapcem, který se omluvil, že mi rozbil okno.“ „Paní Nadím,“ řekl tatínek, „přišel jsem s Náží, abychom zaplatili za rozbité okno.“ „Děkuji vám pane,“ řekla paní, „je to od vás milé. Neobtěžujte se, kluci mi mnohokrát rozbili okna, která jsem nechala zasklít, a od vychovaného chlapce, jako je váš syn, nechci, aby platil za rozbité okno.“

Když si ponovídali s paní Nadím, vraceli se domů. Náží byl šťastný. Po cestě mu tatínek řekl: „Nemyslím, že ještě lituješ, že jsi šel za paní Nadím.“ „Ne,“ řekl Náží. „Paní Nadím je moc milá a nevím, proč si kluci mýslí, že je zlá. Neviděl jsem milejší paní, než je ona. Kluci někdy mluví o věcech, kterým nerozumím.“ „A teď, co myslíš: jsi šťastnější, když ses přiznal? Myslíš si, že je to proto, že to, co jsi udělal, bylo dobré?“ zeptal se ho tatínek. „Tatínku, jsem moc šťastný a v srdci mám velkou radost,“ řekl Náží. „mám takovou radost, jako bych dosáhl až na měsíc.“

Z arabštiny převyprávěla Zuzka D.

JAK JE TO S VITAMÍNEM B 12?

Jedním z nejčastějších a nejzávažnějších argumentů proti vegetariánství je problém vitamínu B12. Nazývá se cyanokobalamin a je nezbytně nutný pro zdravou funkci našeho organismu. Nachází se především v potravinách živočišného původu (maso, vejce), kdežto v rostlinných produktech pouze příležitostně. Bez přítomnosti vitamínu B12 je porušena správná tvorba červených a bílých krvinek, nervová tkáň — mozek, mícha a periferní nervy jsou poškozovány a nemohou správně plnit svou funkci.

Odkud však mají krávy, kuřata a ostatní zvířata vitamín B12, když se nenachází v potravě, kterou žerou? Jak je možné, že tento vitamín je tak hojně přítomen v masu, vejcích a mléku? Odpověď nám poskytují jedny „přátelské“ bakterie, které jsou přítomny ve velkém množství v žaludku některých zvířat (např. krav) a ve střevě všech savců. U lidí se nacházejí tyto bakterie v tlustém střevě, ale člověk neumí vstřebávat tento vitamín ze svého vlastního střeva. Musí tedy dojít ke spojení s tzv. vnitřním faktorem (VF) — speciální látkou, která je tvořena zvláštními buňkami ve stěně žaludku. Transportní systém umístěný ve stěně tenkého střeva dopravuje vitamín B12 + VF kombinaci přes stěnu střeva, oddělí vitamín B12 od VF a uvolněný vitamín je odnášen krevním proudem. Tak jsou zabezpečovány potřeby organismu. Bakterie, které produkují vitamín B12 v našem střevě v malém množství, lze snad také považovat za zdroj i když velice malý a nespolehlivý. Lidé, kteří ztratili schopnost tvořit vnitřní faktor, trpí těžkou chudokrevností a mají problémy s nervovým systémem, i když přijímají hodně vitamínu B12 ve stravě. Tato nemoc se nazývá perniciozní (zhoub-

ná) anémie. Tito lidé musejí dostávat vitamín B12 v injekcích.

Jakou úlohu má vitamín B12 v organismu?

Každá buňka našeho organismu potřebuje vitamín B12 k tvorbě nukleových kyselin: DNA a RNA. Tyto kyseliny hrají důležitou roli při tvorbě bílkovin a jsou přímo odpovědné za dědičnost. Ovlivňují rozmnožování buněk a každé buňce určují „pracovní náplň“. Bez dostatečného množství vitamínu B12 se buňky nemohou správně množit a plnit své funkce. Proto se také nedostatek vitamínu B12 nejdříve projeví u buněk, které se rychle množí, a to jsou především buňky kostní dřeni. Při nedostatku tohoto vitamínu tvoří kostní dřina méně červených a bílých krvinek, a ty, které tvoří, jsou větší a nezralejší než normálně.

Folacin (kyselina listová, vitamín M) může částečně vitamín B12 nahradit při formování nervové pochvy (pouzdra), která umožňuje správnou funkci nervů. To je důležité především u úplných vegetariánů, kteří nejedí žádné živočišné produkty. Ti by měli přijímat dostatek kyseliny listové v rostlinné stravě — především pomeranče, chřest a pšeničný šrot. Odpovídající hladina kyseliny listové zabrání vzniku chudokrevnosti, nikoli však poruchám nervů.

Kolik potřebujeme vitamínu B12?

Vitamín B12 je úžasně účinný. Množství, které zabrání vzniku příznaků z nedostatku, lze měřit v mikrogramech (mcg). Jeden mikrogram je jedna miliotina gramu. Vědci zjistili, že jeden mcg vitamínu B12 za den podávaný injekčně je dostatečná dávka, aby zlikvidovala příznaky zhoubné chudokrevnosti.

Nedostatek vitamínu se vyvíjí pomalu a postup-

ně, především v důsledku velkých zásob v organismu a různě velkého příjmu v potravě. Odhaduje se, že dospělý člověk má zásoby asi 3000 mcg, kojenec a dítě asi 30 až 50 mcg. U osob, které úplně odmítají živočišné produkty, by se mohly projevit první příznaky nedostatku vitamínu B12 za 3 — 10 let.

A přesto většina vegetariánů má normální hladinu vitamínu B12 v krvi. Proč? Výživáři a vědci stále ještě hledají správnou odpověď. Někteří se domnívají, že vegetariáni pravděpodobně umějí vstřebávat dostatek vitamínu vyprodukovaného bakteriemi jejich vlastního tlustého střeva. Jiní se domnívají, že vegetariáni mají zvláštní „koenzym B12“, který slouží podobně jako vnitřní faktor a dopravuje vitamín přes stěnu střeva do organismu. V současnosti není ještě známo, kolik vitamínu jsou schopni vyprodukovat bakterie ve střevě vegetariánů a nevegetariánů.

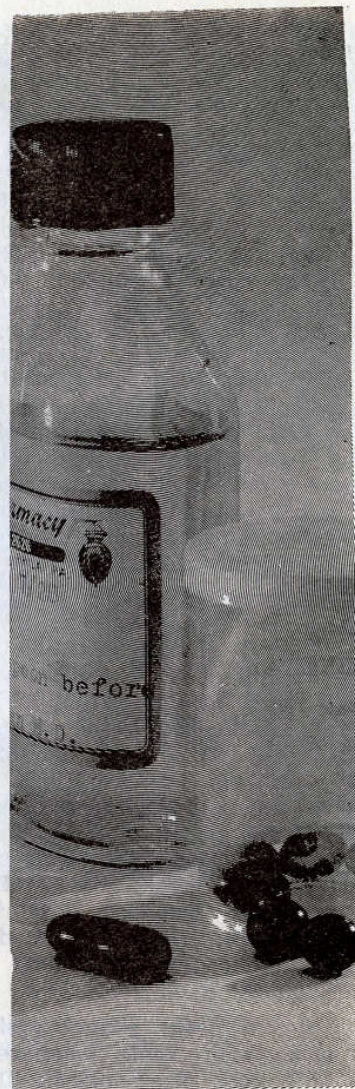
Příznaky nedostatku vitamínu B12

Časté příznaky nedostatku vitamínu B12 jsou: nadměrná únava, porucha trávení, nechutenství, pocit na zvracení, vynechání menstruačního cyklu u žen. Později to mohou být změny chování, nervozita, trvale špatná nálada, brnění a mravenčení rukou a nohou, ztuhlost svalstva, končetin a nadměrné reflexy. Někdy může také přetrvávat bez zjevné příčiny horečka.

Protože je nedostatek vitamínu B12 velice vzácný mezi obyvateli málo rozvinutých národů, domnívají se někteří vědci, že důvodem je rozdílný způsob života dovolující růst některých bakterií v potravě, na nádobi nebo přímo v ústech. Naše doba zdůrazňuje tolik čištění zubů, důkladné mytí nádobí, pečlivou čistotu uchovávání potravin prav-

děpodobně navozuje příliš mnoho situací, které působí negativně na zásobování vitamínem B12.

Proto musíme získávat vitamín B12 z jiných zdrojů. Existují tři spolehlivé zdroje vitamínu B12 pro úplně přísné vegetariány. Jsou to kvasné sojové produkty: tempeh, natto, a miso (posledně jmenovaný lze koupit v NDR v „Reformhaus“), jednobuněčné mikroorganismy — řasy spirulina, chlorella a scenedesmus a mořské chaluhy kombu a wakame. Požití každého z výše uvedených produktů dodává 2 až 14krát více vitamínu B12 než odpovídající množství mléka nebo sýru. V našich podmínkách zůstávají nejlepšími zdrojem vitamínu B12 mléko, vejce, jogurt, tvaroh, sýry a med. Strava bohatá na vitamín B12 má být zahrnuta do vegetariánského jídelníčku

zejména v případě těhotných, kojících žen a dětí. Protože nedostatek vitamínu B12 se všemi svými příznaky se vyvíjí dlouho, je možné při pochybnostech navštívit lékaře a poprosit o zjištění hladiny vitamínu v krvi. V případě nízkých hladin lze doplnit vitamín injekčně.

Závěrem něco o vegetariánství

Dnes si již nemůžeme dovolit věřit jenom vlastní chuti nebo vlastním názorům na výživu. Se stoupajícím počtem různých

nemocí zvířat je rozhodně rozumné provést změnu našeho jídelníčku a místo živočišných produktů se orientovat na ovoce, obilí, zeleninu a ořechy. Připravovat je co nejjednodušeji a využívat pokud možno vlastní zahrádky. Vyhýbat se rafinovaným potravinám (bílá mouka, bílý cukr), protože jsou neplnohodnotné. Změna stravy by měla být postupná, zmenšovat krok za krokem podíl živočišných produktů a zvyšovat podíl rostlinných. Měl by to být proces evoluce, nikoli

liv revoluce, aby se organismus lépe zadaptoval. Riziko, které podstupujeme, když zahrnujeme do své stravy maso, je mnohem větší než riziko, které podstupujeme, když ho vynecháme. Strava bohatá na vitamín B12 má být zahrnuta do vegetariánského jídelníčku zejména v případě těhotných, kojících žen a dětí.

Víte, že existuje vědní obor, který se jmenuje paleopatologie a studuje pozůstatky lidí, kteří zemřeli před tisíciletími? Vědci našli na mumifiích

starého Egypta známky nemocí, které postihují i nás. Způsob života těchto lidí byl až příliš podobný našemu životnímu stylu. Mumie starého Egypta nás učí, že nesprávný způsob života vyvolává degenerativní onemocnění. Většinou z nich můžeme předcházet právě správným způsobem života. Každý z nás řeší otázku svého životního stylu. Je na nás, abychom se správně rozhodli a nechali se poučit chybami minulosti.

PETER PRIBIŠ

POUŤOVÝ BALÓNEK

Děti mají velice rády pouťové balónek. Dá se říci, že od těch malých v kočárku až po školáky. Balónek je jednou z radostí, která je společná všem dětem bez rozdílu. A když se balónek náhodou vysmekne z ruky a uletí — to je plno nářku a slziček. Balónek stoupá stále výš, díváme se za ním tak dlouho, až se nám v oblacích ztratí z dohledu.

Tak podobně se kdysi dívali apoštolové, když se Pán Ježíš od nich vznesl a vznášel se stále výš do oblak. V Písmu svatém čteme: „Před jejich zraky byl vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel.“ Jak jim asi bylo, když se jejich milovaný Pán náhle vznesl v zářivém oblaku k nebi a ztratil se jejich očím? Evangelista Lukáš nám říká, že všichni padli na kolena, ale pak se z velikou radostí vrátili do Jeruzaléma.

Převažující pocit byla radost. Vždyť odchod Pána Ježíše z tohoto světa k Otci očekávali a počítali s ním. Nanebevstoupení bylo jen dalším potvrzením slov o Božím království, které je otevřeno pro všechny, kteří uvěřili v Pána Ježíše jako svého osobního Spasitele. V Božím království jsou připraveny příbytky pro ty, kdo milují Boha nade vše. Snad i těm tvrdým rybářům tekla po tváři slza. Slzy patří k loučení, i když je to loučení plné naděje a veliké víry. Radost však převažovala. Šli společně do chrámu a velebili Boha.

Pro dětské tváři se kutálejí slzičky, když někde vysoko nad městem, nad střechami a komíny mizí balónek. A přece někdy se i dítě usmívá,

není smutné, nepláče, když balónek opustí jeho ruku a vznáší se vzhůru. Kdy to je? Když na provázek přiváže lístek s adresou a svým jménem. Pak balónek pustí a ten odlétá vzhůru, je menší a chlapec nebo děvčátko se stále ještě za ním dívá a usmívá se. Balónek letí daleko, dítě neví kam, ale věří, že doletí k někomu, kdo lístek zvedne, přečte si jméno a adresu a napíše dopis nebo pohlednici a třeba pošle i pozvání.

Pán Ježíš zmizel nad hlavami svých učedníků, ale jako by nesl s sebou jejich jména. Odešel, ale věděl o jejich lásce k němu i o jejich víře. Učedníci věděli, že na svou víru dostanou odpověď, věděli, že Pán vyslyší jejich modlitby, že jim pošle Ducha svatého a že se nakonec vrátí zpět, aby je vzal k sobě.

Dětský balónek se někdy zatoulá, spadne do vody, do lesa, ztratí se. Nebo jej najde někdo lhotejný a lísteček s dětským vzkazem si ani nepřečte nebo jej zahodí.

Ale náš vzkaz nebeskému Otci, naše jméno i srdce, které svěříme Kristu a vložíme do jeho rukou, ten vzkaz — modlitba — se nikdy neztratí. Dojde k cíli a my obdržíme odpověď. Pozvání jsme už dostali od Pána Ježíše: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namátáte a jste obtíženi břemeny a já vám dám odpočinout.“

(Podle K. n.)

OSAMĚLOST

Po noci, tak bohaté na sněh, se celý kraj zahalil do bílého hávu. V ranním šeru jsou na cestě patrné lidské stopy. Chodec šel sám. Byl to opuštěný člověk? Po několika hodinách jsou jeho stopy překryty mnoha dalšími. Není zřejmé, či jsou to stopy.

Tak je to často v životě. Málo lidem je známá osamělost toho druhého. Takoví lidé mohou dokonce s ostatními žít i pracovat, a přece jsou osamoceni.

Příležitostně to bývá nemoc, která člověka zavede do osamocení. Toužebně vyhlíží návštěvu a nikdo nepřichází.

Ale jindy se mohou hodiny osamocení stát hodinami zbohacení; konečně mít čas a klid! Čas k modlitbám za všechny v rodině, za sousedy, čas spatřovat a hodnotit události ve světě z jiného úhlu.

Ale jaký je výhled trvalé opuštěnosti stárí? Chybí láska těch, kteří náleželi do našeho okruhu života. Naši drazí z oblasti vrstevníků zde již nejsou. Nedaří se vždy vytvořit nový okruh přátel. Ten, kdo má ještě možnost pečovat o někoho jiného, může zapomenout na svou osamělost. Na takovou péči však obvykle únava stárí nestačí. Musejí snad poslední dny životního podzimu být prožity opravdu jen v osamocení, sklíčenosti a smutku?

Sílu a útěchu v osamocení může dát vědomí velké reality, že je zde Bůh; v radostech i v utrpení, v pohnutých chvílích i v opuštěnosti. Sebelitování ubíjí nejvíce. Oproti němu stojí radostná zkušenost, že Bůh neopustí žádného, kdo na něj spolehne. Žalm 73, 26 — „Ač tělo i srdce mé hyne, skála srdce mého a díl můj Bůh jest na věky.“

A. B.

Je schopnost radovat se vyhrazena opravdu jen veselým lidem? Musí zůstat ostatní oživení?

RADOST ZE ŽIVOTA

Jako mladý člověk jsem četl báseň Mathiasa Claudia: „Raduji se, že jsem“ — a vůbec jsem tomu nerozuměl. Zdálo se mi to těžké a únavné a bylo pro mne tajemstvím, jak se z toho někdo může radovat. Zdá se, že není příliš složité vytvořit si hned od počátku života pesimistický pohled na život, nasadit si tmavé brýle. A pak už stačí jen shromažďovat a sčítat negativní dojmy a zkušenosti. Neprohřešujeme se takovým postojem proti víře v Boha? Věřím-li Bohu skutečně jako Otci a Stvořiteli, pak nemohu jednat, jakoby právě můj život byl omylem Stvořitele. Nelze říkat Stvořiteli „ano“ a zároveň sobě „ne“. Právě takové skryté nepřátelství vůči sobě je původem většiny konfliktů s okolím. Naproti tomu z vděčného „ano“ k sobě samému a vlastnímu životu vyrůstá radost.

Díval jsem se jednou, jak si malé dítě prohlíželo ručičky, hýbalo prstíčky a kulilo očka na tu úžasnou hru. Tenkrát jsem si to uvědomil: Bože, jaký to je dar! Dvě zdravé, hýbající se ruce, to je Stvořitelův dar, který mám k dispozici! Pak jsem se pomalíčku učil přijímat vděčně sám sebe a nepošilhávat po jiných, kteří vypadají a jsou nadaní tak, jak bych chtěl vypadat a být nadaný já.

Znám mladého muže, o kterém kdosi řekl: „Zije rád.“ Tím si mne získal. Vždyť lidé, kteří nežijí rádi, snadno podlehnou pokušení udělat z této země slzavé údolí — a to nejen pro sebe, ale i pro jiné.

Tato zásada platí i v duchovní oblasti. Na psacím stole mám dopis od mladého člověka. Hned v úvodu si stěžuje — vypočítává, co vše mu bylo odepřeno, ličí své těžkosti a pak nakonec se jen mimochodem zmiňuje o své mimořádné duchovní zkušenosti. Vubec neprožil radost z opravdu velikých darů života, protože se příliš zabýval tím, co nedostal a neprožil.

Křesťané se musejí chránit před tímto ralesným ponledem. Nejde stále naríkat nad svým stavem, být vzdy znovu na pokraji rezignace, místo abychom se radovali, že se nam v bonu denně otvírají nové možnosti plného života.

„Raduje se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích,“ řekl Ježíš svým slušpencům. Připomínejme si to, co je skutečně veliké, abychom v pohledu na maličkosti neztratili vědomí o pravé velikosti.

RADOST Z LIDÍ A VĚCI

I ten, kdo má jen matné náboženské povědomí, ví, že člověk je vyzván k lásce, kterou má projevit vůči jiným lidem. Jenže! Můžeme někoho milovat, když ho zároveň nemůžeme

ODVAHA K RADOSTI

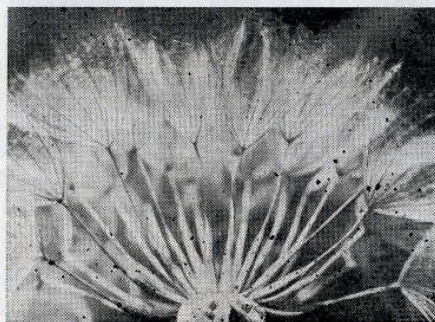

vystát? Může naše srdce zvládnout oba tyto postoje? Nebo je snad křesťanská láska pouhou teorií? Láska zůstane vždy teorií, když nedokáže přijmout druhého takového, jaký je.

Poznal jsem, že moje radost ze setkání s lidmi poroste, když je vnitřně přijmu a snažím se je pochopit. Taková, jací byli a jací jsou. Bez radosti z lidí je svět chudý a prázdný.

V každém z nás je tolik pyšné statečnosti, tolik síly projevujeme na nepravém místě... A přesto můžeme pozorovat ten nádherný proces, jak Boží Duch „zajme“ a mění člověka. Cožpak to jde, neradovat se z takových proměn?

To, co Bůh vložil do světa kolem nás, je tak krásné, ale málokdo se z toho dokáže upřímně radovat. Náš

Soumrak

*Tichý soumrak padá na krajinu,
obzor vzal i purpurový šat,
háj se hájí do večerních stínů,
slunce právě odešlo už spát...
Pomaloučku umlkají ptáci,
dálka utkala si závoj z mlh,
den se tiše v nedohlednu ztrácí,
kalich květů chladnou rosou zvlh.
Všechno zpívá píseň díkůvzdání,
těž i já chci Pánu děkovat,
v modlitbě se před Ním s úctou skláním,
všude vidím Jeho majestát.
Díky Ti, Bože, vzdávám
za tu nádhuru,
za něhu svítání i krásu večerů.
Vždyť každým novým dnem,
který nám daruješ,
stále nám dáváš znát,
jak lidi miluješ...*

V. GAJDOŠIKOVÁ

životní standard předkládá sice velkolepé možnosti — ale spočítejte, kolik lidí z toho má radost? Pobíháme od jednoho vrcholu k druhému a očekáváme štěstí a radost, ale nenacházíme je. Radost ani nemůže přijít, dokud si myslíme, že nám ji „dodají“ materiální vymoženosti nebo senzační zážitky. Radost se nekupuje. Vždyť to známe! Radost vyvolaná mimořádnou věcí, špičkovým výrobkem je brzy překonána nespokojeností, že existuje něco novějšího a lepšího, a závistí, že jiní to už mají. Zde pravou radost nenajdeme.

Přesto se však denně můžeme radovat z malých i velkých věcí. Mám pro to dva důvody. Má vlastní minulost s mnoha těžkými zkušenostmi a nemocemi mne naučila oceňovat „malé“ krásy a dokázat pozdravit každý jejich paprsek. Druhým důvodem je světlo, do kterého Bůh postavil můj život se všemi maličkostmi. Podívejte se na předměty v místnosti, kde právě jste. Mají svou barvu. Ale až bude v místnosti jiné světlo, budete je vnímat úplně jinak. Boží láska je světlo, já mám teď oči víry. Jím vnímám každou událost života jinak než předtím. Všechno pro mne stojí ve světle Boží lásky.

RADOVAT SE S JINÝMI

Radovat se s jinými je těžší než s nimi prožívat zármutek. Radovat se spolu s někým, to chce notnou dávku zapomenutlivosti, zvláště pokud se druhému daří lépe než mně. Vždyť v soucitu může být i stopa uspokojení, že teď došlo také na druhé, že teď poznají, jak to v životě chodí. Srdečná, nezávistivá radost z radosti druhého je vzácná květinka. Musí se pěstovat. Oba, kteří radost sdílejí, bohatnou. Apoštol Pavel se kdysi označil za „pomocníka vaší radosti“ (2 Kor 1,24). To je cíl služby, pomáhat druhému k radosti.

Snad si říkáte: „Tomu se to mluví...“ Jistě, někdy prožíváme strašné věci nebo jsme dlouhodobě v bezvýchodné situaci. Ale když své těžké postavení — jehož začátky můžeme hledat snad už před desetiletími — stavíme jako svou ochrannou hradbu před Bohem a tuto zeď používáme jako obranu před každou výzvou k novému životu, pak je to nekřesťanský postoj. Nechceme prohlédnout malými okénky svého opevnění? Připustme přece, že Pán Bůh si přeje naše spasení, že má mnoho možností a neomezené prostředky, kterými může v našem životě uskutečnit své úmysly. Jen jednu překážku záměrně nepřekonává: naši vůli, protože nám dal svobodu. A touto vůlí se často bráníme radosti. Kdo chce setrvat v tomto postoji, tomu není pomoci.

Přeji ti dvojí odvahu: odvahu radovat se (vím, že se často bojíš mít radost a uvěřit dobrým zprávám) i tu druhou: pomáhat jiným k radosti.

-pš-

Podobenství

O ZTRACENÉM
OTCI

*„Hle, posílám k vám proroka,
dříve než přijde den Hospo-
dinův veliký a hrozný.
On nakloní srdce otců
k synům a srdce synů
k otcům...“* (Mal 4, 5,6)

Na lavici obžalovaných seděl mladík, který se měl zodpovídat ze spáchaných činů. Soudce měl nesmírně těžký úkol, byl to syn jeho nejlepšího přítele. Otec mladého muže napsal mnoho knih o výchově, které ho proslavily skoro na celém světě. Soudce přátelsky chlapce oslovil: „Mladý muži, neuvažujete o tom, kolik žalu jste způsobil svému starému otci?“ Chlapec odpověděl: „Ano, často jsem o tom přemýšlel. Ale pokaždé, když jsem se s ním chtěl poradit anebo jsem toužil po jeho společnosti, poslal mne pryč se slovy: „Chlapče, nemám čas, mám velmi mnoho práce, musím dokončit svá díla...“ Otec své knihy dopsal, stal se světoznámým, ale já sedím na lavici obžalovaných.“

Otec zastává v rodině nezastupitelné místo. Často hovoříme o tom, jaké povinnosti má matka, ale nesmíme zapomínat ani na otce. Má-li se duševní rovnováha dítěte vyvíjet správně, pak mají matka i otec ve výchově nenahraditelné místo. Muž i žena mají vytvořit podle stvořitelského plánu společně základ domova. Splní své poslání jedině tehdy, když se vzájemně doplňují.

Otec je hlavou rodiny. Nesmí zanedbávat své povinnosti, nesmí se omezit jen na vydělávání peněz. Je sice důležité, aby pečoval o hmotné potřeby, ale to není vše. Každodenní setkání s dětmi je vzácnou příležitostí k upevňování autority. Děti se s ním chtějí podělit o zážitky dne a čekají na jeho hodnocení, pochvalu i poučení. V přítomnosti otce mají pocit jistoty a bezpečí. Do jisté míry v očích dětí zastupuje Boží místo. Děti se mohou uchopit tatínkovy ruky a vědět, že je má rád.

Pro chlapce je otec tím, kdo vše umí a všechno ví. Zde se naskytá velká možnost k vytvoření pevného pou-

ta důvěry. Děti musejí zakusit pevné a bezpečné vedení otce, aby mohly získat zásady, které se později projeví v jejich životě. Mají vidět ve svém otci ztělesnění poctivosti, pořádku, pravdomluvnosti, spolehlivosti, mužnosti, píle a užitečnosti. Otcovo slovo musí platit, aby se na ně děti mohly spolehnout.

Otcové dnes mají tolik práce a povinností, že jim na rodinu často nezbyvá čas. Není však zdaleka tak důležité vydělat mnoho peněz, jako se věnovat rodině. Mnohé rodiny jsou sice hmotně velmi dobře zabezpečené, ale strádají po stránce duchovní a duševní. Postrádají-li děti vedení rodičů, mívají později často problémy najít cestu k užitečnému životu. Rodiče by měli využít každou příležitost, aby si s dětmi mohli nejen hrát, ale i pracovat, rozmlouvat a něco společně podnikat.

Někteří otcové přinášejí domů své problémy ze zaměstnání a často přicházejí se špatnou náladou. To vrhá stíny, vzniká napětí, děti se bojí promluvit, manželka jen šeptá, aby nenašla „výbuch“. Nakonec jsou všichni šťastni a zhluboka si vydechnou, když otec odchází a mohou se bez napětí opět těšit z toho, co jim život přináší.

Kolik příležitostí otcové zanedbávají a doslova promarní, když nedokážou vytvořit mezi členy rodiny opravdové pouto lásky. Z mnohých synů se nedostatkem otcovské lásky a péče stali „marnotratní synové“.

Nedostatečná otcovská péče se mstí nejen na dětech, ale i na otcích. Jak často pak zůstávají otcové opuštěni a osamělí, dožívají v domovech sociální péče, cítí se zbyteční, místo aby prožívali rodinné štěstí a společenství. Mnozí pak proklínají svůj život. Ukazuje se, že mohou být nejen „marnotratní synové“, ale i „marnotratní otcové“.

Jeden lékař složil podle podobenství Pána Ježíše „O marnotratném synu“ podobenství „O marnotratném otci“:

„Jistý muž měl dva syny. Mladší

řekl svému otci: «Otče, věnuj mi část svého času, své pozornosti, svého přátelství, jak mi náleží.» A on se rozdělil. Platil synovy účty, posílal jej do vybraných škol, dal mu vysokoškolské vzdělání... Domníval se, že tím splnil své povinnosti, které vůči svému synu má. Po dlouhé době otec odcestoval do země podnikání, aby nashromáždil více majetku a zajistil si budoucnost, ale chlapce to všechno nezajímalo. Otec tím promeškal všechny vzácné příležitosti být se svým synem, aby mu mohl být přítelem a kamarádem. Když ve víru podnikání ztratil otec všechny své síly, získal sice značný majetek, nenalezl však uspokojení a pocítil trýznivý hlad srdce. Pocítoval nesmírný nedostatek sympatie a skutečného přátelství. Stal se sice úspěšným obchodníkem a váženým občanem města, ve kterém jej dokonce zvolili místopředsedou rady, byl zván do společnosti a na kongresy. Zdálo se, že je obklopen mnoha přáteli a on se také domníval, že právě ve veřejném životě najde vnitřní uspokojení, ale musel si přiznat, že uprostřed mnoha známých zůstal sám a nenašel opravdového přítele. Když se vzpamatoval, řekl si: «Mnozí moji známí mají syny a jsou s nimi; zdá se, že jim společnost jejich synů úplně stačí ke štěstí a já zde umírám touhou srdce po opravdovém příteli! Půjdu k svému synu a řeknu mu: „Synu můj, zhřešil jsem proti nebi i proti tobě; nejsem více hoden být tvým otcem, zařaď mne mezi své přátele a známé.“ Vstal a šel k synovi. Když byl ještě daleko, jeho syn jej spatřil, ale neprojevili nadšení. Neběžel mu vstříc, nepadl mu kolem krku. Obrátil se, jako by ani návštěvu otce nevídal. Otec k němu promluvil: «Synu můj, zhřešil jsem proti nebi a proti tobě, nejsem více hoden nazývat se tvým otcem. Opušť a dovol, ať jsem tvým přítelem!»

Ale syn odpověděl: «Ne, ne. Byl bych rád, kdyby to bylo možné, ale už je pozdě. Byla doba, kdy jsem měl mnoho otázek, toužil jsem po tvém přátelství, po tvé radě, ale ty jsi měl příliš mnoho práce a svých zájmů. Tak jsem si musel najít přátele a kamarády, ti mi však špatně radili a nyní jsem na tom špatně tělesně i duševně. Nemůžeš mi pomoci, je pozdě!»

Jaká je rodina, taková je církev a celá společnost. Chyby, kterých se dopouštíme na počátku manželství a rodičovství, se později velmi nesnadno napravují. Mladí lidé dnes často, aniž by si dostatečně uvědomili zodpovědnost, kterou na sebe berou, uzavírají sňatky a s ještě menší zodpovědností zakládají rodiny, o které pak dostatečně nepečují. Zde má církev veliký úkol. Máme učinit vše pro to, aby se děti vrátily srdcem k rodičům, synové k otcům, aby je spojovala pravá láska. Vždyť i z toho, jak jsme tuto úlohu splnili, se budeme jednou zodpovídat před Bohem.

J. DOUBRAVSKÝ

malé + VELKÉ

Minule jsme uveřejnili tabulku malých a velkých čísel až po hranici, kam člověk pronikl — do hlubin hmoty na jedné straně a do nekonečných prostor vesmíru na straně druhé. Konstatovali jsme, že „malé“ věci začínají mít stále větší význam a že počítání s malými i velkými čísly je stejně obtížné. Nyní chceme aplikovat tyto zásady na oblast víry a pokusit se také sestavit určitou tabulku.

Správné rozlišení malých a velkých věcí bylo v každé době mimořádně důležité především proto, aby bylo jasné, co je přednostní a co druhořadé. Dnes se ukazuje, že ty „malé“, zdánlivě málo závažné věci jsou stále důležitější. A tak se právě „malé“ věci stávají „velkými“. Často právě ty malé věci, kroky nebo nepatrné postoje rozhodují.

Následující tabulka není žádným teologickým rozбором ani obrazem toho, jak postupuje obrácení člověka. Snad jen mým osobním vyznáním, mým pohledem na „malé“ a „velké“. Snažil jsem se vyjádřit, jak vidím růst člověka, jsou to takové moje schody. Víím, že každý na cestě víry jde po svých schodech, jak ho Bůh vede. Domnívám se však, že naše schody jsou dosti podobné, vždyť zápasíme se stejnými nebo podobnými problémy. Doufám, že mnohé stupně křesťanského života jsou již za námi, před námi toho však ještě zůstává dost.

Jeden z největších projevů satanova působení je po mém soudu ve zmatech hodnot. Výsledkem je, že to, co je velké, podceňujeme a naopak zase to, co je malé, zveličujeme. Za velmi rozšířené považují zveličování malých, nepodstatných věcí. Například máme pocit, že nemůžeme předstoupit před Boha, protože cítíme, jak jsme špatní, a vidíme své hříchy jako neodpuštělné. Přiliš se zabýváme tím, co nám brání v růstu. Díváme se zpět, a ne dopředu. A proto to vypadá přesně jako při chůzi. Při chůzi je třeba se dívat směrem, kterým jdeme. Když se často ohlížíme, můžeme do něčeho narazit, nejsme vůbec schopni jít rovně. Naše hříchy jsou nám přece po vyznání odpuštěny, tak je zanechme tam, kam je Bůh uvrhl (Mich 7,17). Nezbýváme se přiliš duchovní násobilkou? Nežůstali jsme nakonec jen u ní? Jeden člověk byl prohlášen za fenomenálního matematika. Naučil se

Ten Dobrý (Mat 19,17) — **Bůh je láska** (1 Jan 4,8)

Bděte, protože nevíte, v který den váš Pán přijde (Mt 24,42)

Všechno mohu v Kristu, který mi dává sílu (Fil 4,13)

- Všechno, co mluvíte nebo děláte, činite ve jménu Pána Ježíše (Kol 3,17)

Oblect se v milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost (Kol 3,12)

Přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté... (Fil 4,8)

Radujte se v Pánu vždycky (Fil 4,4)

V modlitbách buďte vytrvalí (Kol 4,2)

Milujte své nepřátele (Mat 5,44)

Ať ve vašem srdci vládne mír Kristův (Kol 3,15)

Kdo se hněvá na bratra, bude vydán soudu (Mat 5,22)

Nesuďte, abyste nebyli souzeni (Mat 7,1)

Ovládejte jazyk (malý úd může zapálit veliký les; Jak 3,5)

Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili (Mat 25,40)

Ať svítí vaše světlo před lidmi (Mat 6,16)

Každý ať slouží darem milosti, který přijal (1 Petr 4,10)

Dostanete sílu D. svatého a budete mi svědky (Sk 1,8)

Kdo je v Kristu, je nové stvoření (2 Kor 5,17)

Přijmete křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a dar Ducha svatého (Sk 2,38)

Víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá (Jak 2,17)

Pojď za mnou (Mat 9,9)

Odpusť nám, jako i my jsme odpustili (Mat 6,12)

Čiňte pokání a obraťte se (Sk 3,19)

Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen (Sk 16,31)

Já jsem ta cesta, pravda i život (Jan 14,6)

Předložil jsem ti život i smrt, vyvol si (5 Moj 30,19)

Podříďte se tedy Bohu a vzepřete se ďáblu (Jak 4,7)

Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, rozbroje, bezuzdnost, hádky, vášeň, podlost, rozpory, závist, opilství... (Gal 5,19-21)

Žádostivost počne a porodí hřích (Jak 1,15)

Kořen všeho zla je láska k penězům (1 Tim 6,10)

Ten zlý (Mat 13,19)

totiž vzájemně násobit více než deseticiferná čísla zpaměti. Výsledek spočítal dřív než nejrychlejší počítač. Tragédie ovšem byla v tom, že tento člověk znal jen násobilkou a u ní zůstal. K vlastní matematice se vlastně nedostal. Základy matematiky stejně tak jako základy víry nejsou k ničemu, když je nepoužíváme a dál na nich nestavíme.

Podceňování toho, co je skutečně důležité, vidíme také všude kolem sebe. Snad nejvýstižnější verš, který vyjadřuje, že si lidé neváží skutečných hodnot, je u Matouše 7,6: „Nedávejte psům, co je svaté. Neházejte perly před svině, nebo je nohama zašlapou, otočí se a roztrhají vás.“ Lidé si neváží toho největšího, co je jim nabízeno. Proč? Vážíme si my poznání a darů, které jsme dostali? Kdybychom si jich vážili, přijmeme je a budeme je chránit jako klenot. Víme, jak žít

zdravě. Proč tedy žijeme tak nezdravě? Víme, jak dosáhnout šťastného a plného života, ale jsme šťastní? Proč je takový rozdíl mezi poznáním pravdy, teoretickým souhlasem a opravdovým životem podle této pravdy?

Často chceme vypadat dobře před ostatními, chceme ukázat, jak je naše víra velká a jak nám pomáhá. Chceme prostě poukázat na ty velké projevy a výhody naší víry. Zapomínáme, že Bůh nás vede především pomocí těch zdánlivě „malých“ věcí a nepatrných lidí. U Matouše 25,40 se říká, že rozhodující je „cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ Nepatrní jako míra, na které se rozhoduje náš vztah ke Kristu.

Je správné, že toužíme po větší víře? Když ne, proč? Jestliže chceme něco většího, než skutečně máme, vy-

jadřujeme tím, že si ve skutečnosti nevážíme toho, co máme. Víra je dar od Boha, nemůžeme svou víru zvětšit. Nepotřebujeme ani tolik větší víru, ale potřebujeme si začít vážit toho, co nám Bůh dal. Jsem pevně přesvědčen, že věřícímu víra a schopnosti, které má, stačí ke všemu, co potřebuje. Pro to, abychom jeli správnou cestou, není podstatná síla motoru našeho auta, ale dobrý řidič. Pán chce použít naše schopnosti k tomu, co je správné. Neměli bychom se bránit Božímu vlivu — tomu, k čemu nás chce vést a co z nás chce učinit. Měli bychom si vážit všeho, co máme, a neměli bychom říkat: to nám nestačí. Bude-li Pán sám vůdcem našich životů, dovede nás jistě k cíli naší cesty. Dovolme mu, aby nás vedl po cestě po „schodech“, které nám připravil.

L. B.

UNIVERZÁLNÍ KONKRÉTNOST EVANGELIA

Křesťanství je jedno z největších světových náboženství. Naději v Ježíši Kristu vyznávají lidé mnoha jazyků světa v různých sociálních i politických strukturách. Proto se říká, že křesťanství je náboženství univerzální — světové.

O univerzálnosti křesťanství se mluvilo hned od jeho rozmachu a mluví se až po dnešní dobu, přestože zvláště v posledních staletích došlo k organizačnímu dogmatickému rozdělení křesťanů na řadu samostatných církevních útvarů. Není možné zamlčet ani ten vážný fakt, že to byly právě tyto útvary, církve, které spolu zápasily. O posledních letech však můžeme říci, že trpkých rozkolů rychle ubývá. Většina křesťanů dnes souhlasí s tím, že rozdíly mezi křesťanskými konfesemi jsou vlastně nepodstatné proti tomu, co je spojuje. Zdá se však, že musíme vážně pochybovat o tom, zda toto stálé zmírňování uvnitř křesťanství situaci opravdu zlepšilo. Kládeme si nutně otázku, nepůsobí-li právě naopak.

Co je právě křesťanství? Dříve bylo opravdu mnoho a vzájemně záporných odpovědí. Dnes slyšíme těch odpovědí podstatně méně, a ne tak sporných. Je to znamením pokroku? Dříve si odpovědi na otázku po pravém křesťanství protřečily, ale byly to alespoň odpovědi jasné a konkrétní. Protože to byly odpovědi určité, člověk mezi nimi mohl volit; přesně věděl, v čem jsou rozdíly a mohl se také přesvědčit o jejich správnosti. V poslední době převládá snaha soustředit se na věci podstatné. To samo o sobě jistě není zlé, ale dnes se již ani výpovědi nevyjadřují biblickými

texty, nýbrž tezemi. Neukazují dostatečně konkrétní směr. Nevidíme také vždy přímé důsledky, které by z nich plynuly pro konkrétní teologické a také praktické otázky denního života. Křesťanství tak působí dojmem, jako kdyby mu záleželo jen na univerzálnosti jeho evangelia.

Je poměrně pohodlné jen nějakým způsobem uznávat existenci Boha nebo věřit v ideu křesťanství. Jestliže bychom však připustili, že Bůh je jen prospěšnou ideou, pak i cesta k pravdě je pouhou ideou, iluzí nebo pocitem. Křesťanský svět se dnes pilně snaží uspořádat věroučné články tak univerzálně, aby je mohl přijmout i ty nejkrajnější křesťanské směry. Takový záměr samozřejmě musí vést k zanedbání mnoha konkrétních a praktických otázek, jako jsou např. tyto: Co říká prorocká zvěst Písma k současným zvrátům a posuvům mezi národy i jednotlivci? Kolik univerzálně křesťanských výpovědí podléhá více křesťanským tradicím než biblickým stanoviskům? Můžeme se spolehnout, že současná teologická pojednání nejsou nesena proudem doby a poplatná okolnostem svého vzniku mnohem více než biblickému poselství? Pravdu pro přítomnost lze jistě podávat univerzálně, všeobecně, ale nehrozí právě zde nebezpečí věčné ztráty, když se zamlčí a nevyužijí mnohé konkrétní zjevení Boží principy? Myslím nyní na ještě konkrétnější otázky, které jsou vlastně na periferii „univerzálních“ křesťanských zájmů: „Jaké jednání můžeme očekávat od věřícího člověka, když jde o naléhavou potřebu bližního nebo celé společnosti?“ Snad bychom si tuto otáz-

ku měli ještě více zvýraznit: „Jaké jednání můžeme očekávat od křesťana, aniž by to bylo totéž, co by udělal průměrně vychovaný nekřesťan?“

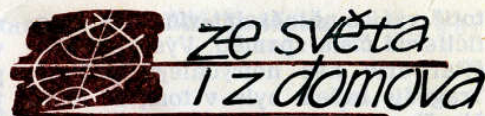
Nebezpečí dnešního křesťanstva, o kterém zde mluvíme, spočívá v tom, že pojmy jako „dědictví křesťanské kultury“ nebo „křesťanská morálka“ se mohou z velké části vztahovat jen na běžné „humanitní ideály“. Ty ovšem přijímají všichni slušní lidé a nepotřebují k tomu evangelium.

Velmi jasný výraz konkrétní podoby křesťanského postoje nacházíme v Ježíšově podobenství o milosrdném Samařanu. Vyprávění je odpovědí na otázku židovských vůdců: „Kdo je náš bližní?“ Otázku položili Kristu s očekáváním, že teologicky určí hranice společenství, v němž platí zásada: „Miluj svého bližního jako sebe samého.“ Ježíš Kristus odpověděl způsobem, který vylučuje jakékoli hranice. Smysl onoho známého podobenství je v tom, že v dané chvíli nouze nebylo rozhodující, k jaké národnosti a náboženství či skupině člověk patří. Pojem univerzální lidské společnosti se pro Samařana nestal jen podmíněnou možností, nýbrž konkrétní skutečností. Našel konkrétního člověka, kterému pomohl, protože jeho pomoc potřeboval.

Ne vždy se křesťanům podařilo představit vyvážené postoje. Nedostatek tkví v neodpovědném interpretování pravdy, kterou představil Ježíš ve svém učení i v životě. Proto i Kristova obec bude tehdy vpravdě kristovská, prokáže-li svým učněním i láskou, že Bůh není pouhou ideou, ale konkrétní realitou.

D. KUČERA

KDE SE ČAS JEN SLŮVKEM STÁVÁ

Se spolužákem jsme ve třídě zorganizovali anketu. Obsahovala dvě otázky: Kterou chvíli v týdnu máš nejraději? Kterou naopak nemáš rád? Téměř všechny odpovědi se shodovaly. Víte, jak zněly? „Nejraději mám pátek odpoledne, kdy mne čekají dva dny volna. Nemám rád neděli večer, protože...“ Když jsem dnes položil tuto otázku manželce, odpověděla stejně. Není to zajímavé?

Cas. Pojem, který lze různě vykládat. Podle encyklopedického slovníku je to základní fyzikální veličina. Probíhá spojitě, jedním směrem. Jeho chod nelze obrátit zpětně.

Nemůžeme tedy najednou začít mládnout, ani nám při jízdě automobilem nebude v nádrži přibývat benzín, ať si to přejeme sebevíc. Mnoho lidí však vědcům nevěří. Doufají, že přijde chvíle, kdy bude objeven „stroj času“ umožňující výlety do pravěku i daleké budoucnosti.

V době, kdy mezi mé povinnosti patřila pravidelná účast na školní výuce, jsem se mimo pátky těšil také na prázdniny. A v nich pak na týden trávený pod stanem v přírodě. Byla to chvíle, kdy pro mne přestal existovat čas. Hodinky jsem nechal doma. Nebylo jich třeba. Celý týden jsem si nevzpomněl na televizi, rádio, noviny. Stal jsem se součástí okolní přírody. Dny jsem počítat nemusel. Pátek jsem poznal podle zvýšeného počtu turistů v okolí. Ale to už se ona spojitě probíhající fyzikální veličina hlásila opět o své místo v mém životě. Při nasazování hodinek na ruku jsem měl pocit, jako by to byla pouta. Nezbyvalo mi než si zvýknout.

Ríká se také, že čas je relativní. Dříve, jako malý kluk, jsem byl přesvědčený, že hodiny řídí nějaký člověk, který nás šidí. Zatímco při vyučování ručičky zpomaluje, až se málem zastavují, při fotbale je naopak postrkuje a ve spánku je snad přetáčí. Dnes už vím, že to tak není, ale pocit malého kluka mi zůstal.

Touha pokořit čas, být na něm nezávislý, je vlastní každému z nás. Škoda, že vám nemohu pustit písničku Orel, kterou zpívala skupina Nezmaři na přehlídce trampských písní Porta 86. Z ní jsem totiž použil myšlenku v nadpise. Vyjadřuje sen, přání. Nebo byste snad nechtěli žít tam, „kde

se čas jen slůvkem stává“?

Adolf Novotný ve svém Biblickém slovníku uvádí: „Čas podle biblického názoru je nepatrný úsek věčnosti... Čas má svůj začátek a jednou pomine.“ Tato definice je mi bližší. Není totiž v protikladu s touhou utéci okovům času. Naopak. Evangelista Jan ve svém evangeliu píše na naši adresu: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ [Jan 3,16]

Fyzici nelžou, tvrdí-li, že čas nelze zastavit. Je to zkušenost člověka žijícího na planetě Zemi a konstatování vycházející z nedokonalého lidského poznání. V bibli se však hovoří o bytosti, která to umí. Jednou vymaže čas z dějin vesmíru, protože bude zbytečný. Této bytosti dává bible jméno Bůh. Disponuje absolutní kosmickou inteligencí. Nikoho nenutí, aby mu věřil. Každého jedince však jednou zařadí do některé ze dvou kategorií. V té první budou ti, pro které se čas jednou provždy zastaví. Nebude čas, ale i oni přestanou existovat. A v té druhé skupině? V ní se čas nezastaví. Pouze přestane hrát svou roli. „Čas“ vlastně již nebude, ale oni budou žít dál.

Život, který žiji, mám rád. Má víra mi ho pomáhá naplnit, abych se stal členem té druhé skupiny, pro kterou „se čas jen slůvkem stává“. Již dnes pro mne čas, stáří či smrt přestává být strašákem. Bible o této skutečnosti říká: „Hle, Boží přebývání s lidmi. Bůh bude s nimi přebývat; oni budou jeho lid, a on — Bůh s nimi — bude jejich Bůh. On jim setře každou slzu z očí; nebude už smrti ani zármutku, nářku ani bolesti už nebude, protože starý svět pomine.“ [Zj 21,3,4]

Dnes je na světě ještě mnoho bolesti, slz a zármutku. I smrt má své žně. Pokud však budeme pozorně srovnávat současnou situaci na naší planetě s poselstvím bible, poznáme pravdivost této knihy, která říká: „...času již více nebude.“ [Zj 10,6] Lhůta je u konce. Prostor vymezený časem vládcem vesmíru se brzy zaplní a čas přestane vládnout.

Položme si na závěr otázku: Jak to pak bude se mnou? Ale o tom až příště.

VL. FÜRST ml.

Vatikán a ordinace žen

Téměř polovina katolíků ve Spojených státech by si přála ordinaci žen. To vyplývá z průzkumu veřejného mínění, který zveřejnila katolická univerzita Amerikas ve Washingtonu D. C. Mladí členové církve se dokonce vyjádřili pro ordinaci žen ze dvou třetin. Zástupce univerzity řekl, že studie ukazuje hlubokou změnu v postoji katolíků v USA. Ještě před deseti lety se vyjádřilo pro ženské svěcení pouze 29 % církevníků. Mluvčí římskokatolické biskupské konference USA řekl, že takové akce jsou sice vítané, ale neovlivní postoj Vatikánu k této otázce. Počet římskokatolických kněží má v posledních dvaceti letech trvale sestupnou tendenci, takže dnes je ve Spojených státech pouze asi 57 000 farářů na 52,6 miliónu katolíků.

Dobrá komunikace s křesťany na Kubě

José Felipe Carneado, představitel kubánského úřadu pro náboženské záležitosti, prohlásil, že Kuba poskytuje církvím široké pole spolupráce v oblasti sociálního pokroku země. Kubánský představitel vyjádřil v rozhovoru se zástupci Světové rady církví v Ženevě naději, že církve i nadále budou na Kubě hrát důležitou úlohu. „Nepovažujeme křesťanství za nějakou falešnou nauku,“ ujistil ještě kubánský představitel zástupce SRC.

Ohlasy na papežovu encykliku o Marii

Všeobecně se v nekatolickém světě přijímá papežova výzva „pokladat Marii za naši společnou matku“ velmi zdrženlivě. Předpokládá se, že tento krok Vatikánu povede k dalšímu ochlazení vztahů mezi jednotlivými církvemi a Vatikánem. Pouze pravoslavné církve jsou o něco blíže římskokatolickému postoji, zatímco protestanté mají všeobecně značné výhrady k teologické úloze Marie. Marie byla jistě žena, která se zcela vydala Bohu a spolehla na něj, vzor křesťanské víry. Ale všude tam, kde Marie omezuje jedinečný význam Ježíše Krista jako Spasitele, musí protestanté reagovat naprosto zásadně. V roce 1950 přijala katolická církev dogma o tělesném nanebevstoupení Marie a protestanté vidí novou encykliku na této linii. Encyklika ukazuje, že římskokatoličtí věřící a protestanté „sdílejí víru v Krista, nesdílejí však víru v Marii.“

Archeologické muzeum v Tel Avivu

vyvíjí usilovnou činnost. Každým rokem přináší pozoruhodné objevy, které postupně doplňují historický obraz života v biblických dobách. Jednotlivé kulturní vrstvy vykopávek často svědčí o kontinuitě osídlení na témže místě v průběhu tisíciletí. Tak například pod zbytky budov z dob turecké okupace byly odkryty křížácké stavby z 12. století a ještě hlouběji základy filištínské budovy z 10. stol. př. Kr., v níž se dokonce uchovaly hliněné nádoby. Jedenáct let trvající výzkumy v blízkosti Jericha odhalily část Herodesova paláce a sousedního zemědělského dvora. Objevena byla také velká nádrž, z které byla převáděna voda do osmnácti koupelen Herodesova paláce. Podle podobnosti této nádrže a nádrže u Masády vědci usuzují, že i obytné sídlo v Masádě užíval později Herodes.

Také v Megiddu nedaleko Haify došlo k významným objevům. Bylo zde odkryto dvacet kulturních vrstev, nejstarší z nich z předkanánské doby. V jedné z nejspodnějších vrstev bylo vykopáno obilné sídlo a zbytky budov města stavěného podle asyrských vzorů.

V Hebronu byl nalezen úlomek z hliněné tabulky pocházející z doby bronzové — tedy z období, v němž žil praotec Abraham. Akadsky psaná tabulka přináší seznam obětních zvířat. Podle odborníků se jedná o nejvýznamnější archeologický objev tohoto století.

Nová klinika pro léčení akupunkturou

Nejstarší zdravotnické zařízení adventistů s.d. ve Skandinávii, sanatorium „SKODSBORG“ se 300 lůžky, před nedávnem navštívilo mnoho různých návštěvníků. „Den otevřených dveří“ při příležitosti otevření nového fyzioterapeutického oddělení a kliniky pro akupunkturu přilákal mnohé zájemce a odborníky. Adventistická nemocnice, kterou otevřel roku 1898 br. dr. Ottsen, se nachází v objektu, který vznikl přestavbou bývalého sídla Frederika VII. dánského. Zabývá se především rehabilitací pacientů ze tří nejdůležitějších kodaňských klinik po náročných ortopedických operacích. Sanatorium je proslaveno daleko za hranicemi Dánska.

Rasismus je hřích

Vedení církve adventistů s.d. odsoudilo v oficiálním prohlášení rasismus jako „falešnou nauku a odsouzené zlo“. Adventisté odsuzují každou formu rasismu, a proto také jiho-

africkou politiku apartheidu. Rasovou diskriminaci chápou jako „útok na člověka, který byl stvořen k Božímu obrazu“. Vždyť jednota v Ježíši Kristu překonává všechna rasová omezení.

Oficiální odpověď pravoslavi

V Hlasu pravoslavi 5/1987, na straně 117, jsme si přečetli, že ekumenický patriarchát v Cařihradu dal oficiální odpověď Světové radě církví v Ženevě na tzv. „Limský dokument“, který hovoří o křtu, eucharistii a kněžství. Píše se zde: „Cařihradský patriarchát poukazuje jak na pozitivní, tak i na negativní stránky tohoto dokumentu a prohlašuje, že v takové podobě ho nemůže přijmout jako vyjádření společné víry jediné svaté obecné a apoštolské církve, s kterou se ztotožňuje pravoslavná církev. Cařihradský patriarchát vidí slabost dokumentu z Limy v tom, že nemá eklesiologické základy a připomíná, že pravoslavi je jedinou cestou, která vede ke spásě a přivlastnění Bohu (teosis).“

Nový překlad bible Jehovových svědků

Nový překlad bible společnosti Nového světa, svědků Jehovových, je pro křesťany „nepřijatelný“. Tento postoj zaujal zmocněnce pro světonázorové otázky Evangelické církve v Bádensku, K. — M. Bender. O 2. překladu bible společnosti Strážné věže z roku 1985 ve své zprávě napsal, že jde o „falešný, manipulovaný překlad, který je provát duchem spiritismu.“ Obsahuje řadu změn textu a dodatků. Například Kristovo slovo: „Já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa,“ zní v překladu svědků Jehovových: „... až k závěru systému všech věcí.“

Ve světě se šíří spiritismus

Počet přívrženců spiritismu na světě se odhaduje na 100 miliónů lidí. Na jejich rozmach upozornil odborník pro tuto oblast, vedoucí institutu pro okrajové vědní disciplíny v Rakousku, A. Resch. Spiritismus je pokus navázat styky s mrtvými, vyvolávat duchy ze „záhrobního světa“. Lidé se při tom scházejí k seancím, aby prostřednictvím člověka, který se dostane do extatického stavu a kterému říkají „medium“, přijímali „poselství z onoho světa“. Těžiště spiritismu je podle jeho údajů v Brazílii, kde je organizováno jedenáct miliónů přívrženců. V Evropě je nejvíce spiritistů ve Velké Británii. Také v německé oblasti počet jeho přívrženců roste. V NSR se jejich počet odhaduje na milión, podle jiných zdrojů na tři milióny.

Jak píše akademik D. Skazkin, „moderní spiritismus je dnes v kapitalistickém světě dosti významným ideologickým hnutím. Už k 1. lednu 1966 měly spiritistické spolky v USA a v Západní Evropě kolem 20 miliónů členů. Tyto spolky a kluby vydávají velké množství časopisů, brožur a rozsáhlých monografií, ve kterých se naprosto vážně vypráví o seancích kolem oblíbeného spiritistického stolu nebo o rozmlouvách s duchy za pomoci klepání. B. Engels dobře ukázal, že všechny podobné jevy mají dokázat existenci nesmrtelné duše.“

V současné době, jak píše Resch, lze sledovat jasný přechod od drog ke zkušenostem se styky se záhrobním světem.

Křesťanství je proti jakékoli formě spiritismu. Bible dotazování mrtvých přímo zakazuje. Vidí v něm působení satanských sil. Narůstající zájem o spiritismus představuje zvýšený misijní úkol pro církev.

Nový objekt Biblického semináře v Polsku

23. září 1986 byl slavnostně otevřen nový objekt Biblického semináře církve adventistů s. d. v Podkově Lesné v Polské lidové republice. Slavnost byla spojena s 60. výročím trvání tohoto semináře a konala se v rámci oslav šedesátiletí naší obce Podkovy Lesné.

Loď z Ježíšovy doby?

Přibližně 2000 let starou, naprosto zachovalou loďku objevili izraelští rybáři v Genezaretském jezeře. Archeologové se domnívají, že je možné, že na této loďce mohl jet po jezeře dokonce sám Pán Ježíš. Loďka je 8,5 m dlouhá a leží pouze jeden metr pod vodní hladinou na severozápadním pobřeží v blízkosti kibucu Genosar.

Kněží v Polsku

Každý osmnáctý římskokatolický kněz na světě je Polák. Loni bylo v Polské lidové republice 22 902 kněží. Jen za rok 1986 jich bylo vysvěceno 989. Do seminářů přichází ročně v Polsku téměř dva tisíce mladých mužů. V 65 polských seminářích nyní studuje 8829 příštích duchovních.

Pro porovnání: Na celém světě je vysvěceno každý rok přibližně 6330 nových kněží. Největší úbytek kněží je v zemích jako Francie, Belgie a Itálie. Naopak Polsko zaujímá první místo, pokud jde o počet nově vysvěcených duchovních v Evropě. Každý třetí nově vysvěcený duchovní v Evropě je Polák.

VYTRVALOST

Běh života se nikdy nezastaví — ani na jaře či v létě, na podzim nebo v zimě. Nemůžeš z něho utéct ani si vzít dovolenou. V každém okamžiku svého života jsi na cestě — ať jsi mladý a začínáš, nebo jsi třeba ve zralém věku. A proto je tak důležitý správný směr a rychlost, protože nemůžeš běžet znovu, žít svůj život ještě jednou.

Protože nás Bůh má rád, postaral se o to, aby nám na cestě zanechal značky, podle kterých se můžeme orientovat — zvolit správný směr, nesejít z cesty, ale běžet přímo k cíli. Záleží na tom, zda je vidíme a řídíme se podle nich.

Důležitá je rychlost. Nezáleží jenom na tom znát směr, ale je potřeba si také vhodně rozložit

síly a nasadit správné tempo. Někteří se po celý život chystají, že vyrazí správným směrem, ale nikdy to neudělají. Jiní vyrazili bezhlavě a ztratili směr. Pán Bůh nám ukazuje cestu a zve nás, abychom směřovali k cíli. Přeje si, abychom na cestě vpřed správným směrem vytrvali a neztratili tempo, „vždyť už jen docela krátký čas a přijde ten, který má přijít, a neopozdí se.“ Říká nám: „Potřebujete však VYTRVALOST, abyste splnili vůli Boží a dosáhli toho, co bylo zaslíbeno.“ (Žid 10, 37.38) Životní běh není závod na sto metrů, řídí se jinými pravidly, rozhodující je vytrvat.

Každý běží vlastně sám. Tvá i má cesta je jedinečná, nemůžeš si ji s nikým vyměnit, nikdo nemůže běžet za tebe. V rozhodujících krizových chvílích běhu života jsi sám. A přece je s tebou ten, který tě nikdy neopustí, v jeho síle můžeš zvítězit. On řekl, a platí to i pro tebe: „Já jsem s vámi až do konce,“ a proto vytrvej!

LS